

Naročnina mesečno
25 Din, za tuzemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletna 96 Din, za
tuzemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kapitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

SLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Rojstni dan kneza-namestnika Pavla

Prilike, ko se samohotno pojavi popolno so-
glasje državljanov Jugoslavije, ki kažejo med se-
boj toliko različenja v svojem mišljenju in opre-
delitvi, niso ravno pogoste in so pravi prazniki
sredi močnih nasprotij našega javnega življenja.
Taka prilika je danes, ko vsa srca v naši državi
prešinja eno samo čustvo globokega spoštovanja
in resnične udanosti knezu namestniku Pavlu,
ki praznuje tri in štirideseto obletnico svojega
rojstnega dne v drugem letu svojega toli obeta-
jočega regentstva.

Oseba kneza namestnika označuje v zgodovini
naše države važno razdobje, ki je postavila
pravega moža na pravo mesto. Sredi našega
strankarskega raznoglasja, ki na sebi ni zlo, pač
pa je zaradi posebnih okoliščin našega mladega
političnega kipenja večkrat ogrožalo državi nujno
potrebno notranjo enotnost in se ni vedno zdravilo
s praviimi sredstvi, je knez namestnik Pavel po
odličju svojega karaktera, pa po svoji vzgoji in
usmerjenosti mišljenja tista mirna točka, okoli ka-
tere se bo vzburjeno vrenje naših političnih sil
prav uravnovesilo in uredilo. Že v poldrugem letu
trajajočem namestnikovanju kneza Pavla je to
prepričanje, ki je ob njegovem nastopu bilo le
vesela slutnja, postalo v zavesti vse Jugoslavije
globoko zasidrana gotovost, ki jo potrjuje vse do-
sedanje delo kneza namestnika. Tendence tega
dela in zadržanja: pomiritev naših političnih an-
tagonizmov, ki je potrebna za resnično, to je no-
tranje, neprisiljeno in svobodno hoteno zedinjenje

ne po kakšnem predpisanem kalupu, ampak v
vsem, kar je po naravi bistveno in zadosno —
bo svoj končni cilj dosegla v popolnem soglasju,
ki dejansko vlada med pogledi kneza namestnika
in hotelem vsega jugoslovanskega ljudstva. Prav
v tem soglasju, ki ni bilo umetno ustvarjeno, am-
pak takoj dano zaradi srečnih osebnih značajev in
miselnosti kneza namestnika, je najtrdnješe jam-
stvo za uspeh namestnikove misije, ki bo naše
državno-politično zedinjenje, rojeno iz prvega vi-
talnega nagona in obgrajeno s pomočjo močne
avtoritete, dopolnilo z onimi elementi samohot-
nega političnega in moralnega sodelovanja razno-
likega jugoslovanskega ljudstva, ki se morejo ko-
ristno uveljaviti samo v resnični in kulturni demo-
kraciji.

Za tako preosnovno našega življenja, kjer je
poleg prvobitnega narodnega čustvovanja in zu-
nanje državne sile predvsem potrebna urajoča
sila razuma, moralno utemeljene odgovornosti vsa-
kega za vse in vseh za vsakega ter hladen, miren
in nepristranski razmislek, je osebnost kneza-
namestnika kakor nalašč in se moramo najvišji
Previdnosti globoko zahvaliti, da je knez Pavel
na krmilu našega državnega broda v izredno važ-
nem času, ko ne samo pri nas, ampak po vsem
svetu v korenitnem prevračanju dosedanjega reda
prihajajo do izbruha tudi rušeče sile, dočim se
ustvarjajoče še niso mogle ustaliti, prišli med seboj
do soglasja in najti prave oblike najkoristnejšega
udejstvovanja. Pri nas se je s knezom namestni-
kom uveljavilo po raznih ponesrečenih eksperi-
mentih ono načelo političnega vodstva države, ki
se ogiba tako desne kakor leve skrajnosti in naj-
bolj odgovarja našemu narodnemu značaju ter
močni diferenciranosti jugoslovanskega, to je de-
mokratičnega, ki je obenem moč, ako sloni na po-
trebnih navedenih in kulturnih temeljih, na spo-
štovanju svobode in naravnih pravic vseh delov
našega državnega in ljudskega telesa ter na avto-
riteti pravičnega zakona, kar je edino prava po-
laga tudi za boljše socialno ureditev naše
države in za smoteno vodenje gospodarstva, ka-
kršnega nimamo in ki nam je enako nujno po-
trebno kakor politične reforme. Vse to se more
ustvariti samo v takem ozračju zaupanja ljudstva
v nepristransko vlado, v njeno dobro voljo in njeno
čustvo odgovornosti pred vladanimi, kakor ga
je začelo srečno ustvarjati namestništvo kneza
Pavla v duhu tiste resnične nacionalne in zato
vekovredne demokratičnega, ki je naš knez-
namestnik vsrkal vase v najboljšem kolegiu vsega
sveta obenem s tisto visoko kulturo, ki izžareva
iz vsega njegovega lika in more tako posameznika
kakor ves narod najbolj obvarovati vseh
skrajnosti nebrzdanih strasti in pohleptov ter
samovoljstva.

Ce še poudarimo, kako zelo se je z namest-
ništvom princa Pavla dvignil ugled naše države
po vsem svetu, ki ceni na njem združitev globoke
osebne kulture z demokratičnim in za utrditvijo
mirnih odnosov z vsemi velikimi in malimi si-
lami sveta stremecim mišljenjem in prizadevanjem,
lahko zaključimo svoj skromen doprinos k današ-
njemu prazničnemu dnevu z željo vsega sloven-
skega naroda, da naj bi delo kneza namestnika
dozorelo čim prej do združitve vseh naših na-
rodnih sil za izgradnjo močne jugoslovanske de-
mokratičnega pod žezlom našega narodnega vladar-
skega doma!

skupščini ni pripadal nobeni politični skupini; bil
je v opoziciji.

Dr. Viktor Ružič je letošnji predsednik (gu-
verner) jugoslovanske province (77. distrikt) med-
narodne zveze Rotarijancev. Ker mora kot ban
odločiti to mesto, postane po pravilih rotarijan-
skega kluba novi guverner jugoslovanske province
dr. Krejči, ki je bil že lani predsednik jugoslovans-
kih Rotarijancev.

Seja osrednjega odbora časnikarskega združenja

Belgrad, 27. aprila. AA. V nedeljo, 26. t. m. je
bila v Slavovskem Brodu plenarna seja centralne
uprave Jugoslovanskega novinarskega združenja.
O možnosti za takojšnjo podporo družinam za
primer smrti člana JNU so na seji sklenili pripo-
ročiti vsem sekičim ustanovitve posmrtninskega
fonda. Ti fondi imajo biti enotni.

Zaradi nastopa raznih separetativnih akcij med
člani JNU za pridobivanje sredstev za zavarovanje
in takojšnjo pomoč, so na seji sprejeli posebno re-
solucijo, ki to preprečuje.

Zaradi težke z ugodnostimi železniškimi
listi, izvirajočih zaradi slabega razlaganja pravil-
nika o znižani vozni, je plenarna seja obrazlo-
žila predsedstvu centralne uprave JNU, da o tem
vprašanju intervenira pri poklicanih činiteljih, da
se tej neobhodni potrebi poklicanih novinarjev za-
dosti.

V zvezi z vlogo nekaterih članov in v zvezi z
nekaterimi drugimi primeri, kjer se novinarjem
onemogoča svobodno izvrševanje njihovih pokli-
ca, plenarna seja centralne uprave oboja takšen
postopek, sprejme resolucijo, sprejeto o tej stvari
na skupščini milanske sekcije in prosi kraljevo
vlado za popolno zaščito svobodnega izvrševanja
časnikarskega poklica, kar pomeni enega izmed
temeljnih pogojev demokratičnega in svobodnega ti-
ska. Prav tako apelira centralna uprava na vse po-
litične in druge organizacije, da vidijo v novinar-
jih, ki prihajajo na sestanke kot poročevalci svojih
uredništev, samo ljudi, ki vrše svoj poklic.

Glede na amandman finančnega zakona o spre-
jetju nove novinarske uredbe, je centralna uprava
na poziv ministrov za socialno politiko izvolila
delegata za ureditev tega vprašanja.

Napoved je seja sklenila, da bo glavna letna
skupščina JNU 24. maja v Zagrebu. Glede na ta
sklep poziva centralna uprava vse člane, ki imajo
kakšno pritožbo, prošnje in predloge, za glavno
skupščino, da jih najkasneje do 17. maja izročijo
svojim sekičam.

Mirne volitve v Franciji

Med levičarji majhen sunek na levo

Pariz, 27. aprila. AA. Havas poroča: Volitve
so v vsej Franciji potekle v redu in miru. Ude-
ležba je bila zelo velika in je bila večja, kot pa
ob volitvah v letu 1932 in 1928.

Glavna značilnost teh volitev je dejstvo, da je
pri prvih volitvah bilo izvoljenih zelo malo kan-
didatov. V tem pogledu so te volitve podobne vo-
litvam v letu 1928. Toda že sedaj se mora ugo-
toviti znatno ojačenje ekstremističnih glasov,
posebno v gosti naseljenih okrajih, kakor je to
Pariz, okolica Pariza, okraj Marne, Rhone in Oise.
Desničarske in zmerne stranke so v glavnem
vzdržale svoje položaje. Te stranke imajo soraz-
merno največ poslancev, ki so bili izvoljeni že pri
prvi turnusu včeraj.

Kar se tiče tako zvane ljudske fronte
levice, gredo njihovi kandidati večinoma na
ožje volitve in to v zelo veliki meri. Te stranke
so za prve volitve povsod postavile svoje lastne
kandidate, da tako vsaka zase utrde svoje števil-
no stanje v posameznih volilnih okrajih. Pri ožjih
volitvah pa se bo izvajal sporazum, ki je bil skle-
njen med levičarskimi strankami in po katerem
bodo levičarske stranke v vsakem volilnem okraju
umaknile svoje kandidate v korist tistemu kan-
didatu, ki bo po presoji prvih volitev imel največ
izgledov, da pri drugih odnese zmago. Že pri vo-
litvah v letu 1932. je obstajal ta sporazum med
socialisti in radikalnimi socialisti in je v glavnem
pravilno funkcioniral. Pri drugih volitvah dne
3. maja sodelujejo pri tem sporazumu tudi ekstre-
mistični ljudje in postavljajo se sedaj vprašanje, ali
se bodo ti elementi držali sporazuma in če ne
bodo hoteli izrabiti podpore zmernih strank, da
spravijo čim več svojih kandidatov v parlament.
V poučenih krogih smatrajo zato, da moramo
biti opretni z volilnimi prognozami o nekakšnem
znatnem ojačenju leve v parlamentu. Najverjet-
neje je, da bo »ljudska fronta« imela v parlamentu
približno isto število mandatov, kakor jih je ime-
la v parlamentu v dobi 1932-36. Toda številno
sorazmerje levičarskih strank se bo spremenilo in
to v korist strank na skrajni levi.

Računa se, da bodo komunisti, katerih je bilo
prej v parlamentu 10, dobili še 15 mandatov po-
leg deset komunističnih desidentskih poslanskih
mandatov, ki bodo najbrž ostali v rokah komuni-
stičnih disidentov. Socialisti bodo imeli približno
100 mandatov, njihovi zavezniki iz socialistične
zveze bodo obdržali približno 40 mandatov. Za
obe stranke se lahko številčno stanje spremeni pri-
bližno za 10 mandatov na eno ali drugo stran.
Kar se tiče radikalne socialistične stranke računa-
jo njihovi voditelji sami, da bodo izgubili pri-
bližno 30 mandatov. Vendar bi oni s 130 mandati
ostali najmočnejša stranka v parlamentu. Desni-
čarske in zmerne stranke bodo v parlamentu ohrani-
le svoje položaje.

Med kandidati, ki so bili izvoljeni že včeraj,
se med znanimi politiki omenjajo mornariški mi-
nister Pietri, minister Marin, bivši minister
Malarme, bivši minister Frot, bivši državni
podtajnik Petsche, bivši državni podtajnik
Y barnegaray. Med vodilnimi osebnostmi, ki
se morajo dne 3. maja podvreči ožjim volitvam,
se med drugimi omenjajo bivši minister Ducos,
državni podtajnik v ministrstvu za delo Bibie in
bivši minister Danileou. Predsednik parlamenta
Bouison pride v ožje volitve.

Havas poroča: Zjutraj ob četrtna šest so bili
objavljeni slednji izidi o včerajšnjem prvem vo-
lilnem dnevu.

Desničarji: republikanska zveza (Marin) 57
mandatov (+10); ljudski demokrati (de Ribes)
8 mandatov (-2).

Centrum: republikanski levičarji (Flandin)
23 mandatov; neodvisni radikali (Eynac) 19 (-2).

Levičarji: radikalni socialisti (Herriot) 21
mandatov (-4); neodvisni socialisti (de Monzie)
3 (-3); socialistična zveza (Deat) 5 (+1); zdru-
ženi socialisti (Blum) 23 (-4); komunisti in ko-
munistični desidenti 10 mandatov (+4).

V nedeljo 3. maja bodo ožje volitve za 432
mandatov. Včeraj je bilo izvoljenih samo 186 po-
slancev.

Anglija-Italija

Angleške grožnje: Blokada, petrolej, Suez ...

London, 27. aprila. c. Zveza društev za Zvezo
narodov bo poslala te dni glavnemu tajništvi
Zveze narodov v Ženevi spomenico, v kateri bo
zahtevala sledeče:

1. Uvedejo naj se takoj petrolejske sankcije
proti Italiji.

2. Vse članice ZN morajo takoj zapreti svoja
pristanišča Italiji.

3. Če to ne bi zadostovalo, da bi Italija usta-
vila sovražnost, potem naj se zapre Suezki kanal
za prehod italijanskih ladij.

Angleška vlada je za ta korak društva pri
Zvezi narodov že vedela. Vendar pa meni vlada,
da se je sedaj njen položaj v abesinskem sporu
postavil še bolj na ostrino, ker ima ta organizacija
zelo velik vpliv na angleško javno mnenje.

Italijanski strahovi

Rim, 27. aprila. b. Italijanski tisk in tudi po-
litični krogi so pričeli srdito napadati Veliko Bri-
tanijsko. Napadi na Veliko Britanijo in zlasti na
njenege zunanjege ministra Anthonyja Edena se
množijo zlasti zadnje dni, ker se je pričela v Ve-
liki Britaniji precej močna propaganda, da se v
zadnjem trenutku z zaporo Suezkega prekopa ubi-
je plod italijanskih zmag v Vzhodni Afriki, ki so
Italijo stale tako težke milijarde. Italijanski tisk

naravnost divja že proti taki misli in grozi z naj-
radikalnejšimi protikrepi. Britanski prijatelji Zve-
ze narodov so mnenja, da je to edini način, da se
onemogoči nadaljnji italijanski vojni pohod v
Vzhodni Afriki in da se tako reši Abesinija, ki je
članica Zveze narodov in ki jo je Italija napadla.

Tako v tisku kakor tudi v političnih krogih
se poudarja sledeče: Če bi Velika Britanija samo
poskusila, da se prične o tem vprašanju pogajati
in izvršiti v tem oziru kakšne ukrepe, bi to ne
pomenilo nič drugega, kakor odkrito vojno med
Italijo in Veliko Britanijo. Italija v nobenem slu-
čaju ne bo dovolila, da bi kdo odvzel plod njenih
zmag, temveč bi šla v vojno, ker bi bila prepri-
čana, da ne gre samo za prestiž stranke in njenega
šefa, temveč tudi za prestiž vse Italije in za skoraj
pol milijona njenih vojakov v Vzhodni Afriki,
ki bi bili obsojeni na smrt od lakote ter bi jih
Abesinci postopoma iztrebili. Kajti popolnoma
jasno je, da bi Abesinci takoj izvršili protiofen-
zivo, kakor hitro bi začutili, da je italijanska ar-
mada brez hrane in municije, in bi razredčili njene
vrste.

Italijanski krogi poudarjajo, da Velika Brita-
nija ne sme pozabiti na sedanji italijanski vojni
potencial na Sredozemskem morju, ki bi ga Italija
tako izkoristila in vrgla proti Veliki Britaniji in
proti vsem njenim postojankam na Sredozemskem
morju. To bi bila obenem za Italijo borba na živ-
ljenje in smrt. Italija se v tem slučaju ne bo ozi-
rala ne na konvencije, ne na protokole in spora-
zume, temveč se bo borila do iztrebitve.

Poraženi - vsled izdajstva

Abesinska nesloga kriva vseh nesreč

Addis Abeba, 26. aprila. (DNB). Že dva dni se
vračajo v Addis Abebo ranjeni in zaradi vojne po-
polnoma izmučeni abesinski vojaki, ki so svoje čas
krenili na severno bojišče z vojskami dedžasmaha
Makomona in rasa Mulugete. Abesinski vojaki se
vračajo v skupinah po 6, 8 in 10 mož, ki so veči-
noma ranjeni. Mnogi so brez orožja, drugi pa po-
polnoma izčrpani, ker so morali prehoditi nad 700
kilometrov.

Računajo, da je teh vojakov, ki so se vrnili in
ki so se večinoma nastanili v Addis Abebi, dva
do štiri tisoč mož.

Na vprašanje o bojih na severnem bojišču pra-
vijo vsi ti vojaki brez izjeme, da borbe proti ita-
lijanskim četam niso bile tako strašne in da jih
tudi niso toliko izmučile. Prav tako niso bile tudi
velike izgube zaradi letalskih napadov in strupe-
nih plinov. Umik abesinskih vojsk z bojišča Ta-
kaze, Makale, Amba Alagija proti Desiju je treba
pripisati težji okoliščini.

Plemena Raja, Azebu in Gala, ki so se od
nekaj znana kot najmanj kulturna in roparska
plemena Abesinije, so vedno napadala abesinske
postojanke od zadaj in ropala njihove šotore, ka-
dar so se borili z Italijani. Na ta način so bile abe-
sinske čete trajno med dvema ognjema. Italijanski
letalci so metali tem plemenom velika denarna
sredstva in najnovejša orožja v municijo ter jim
dajali tudi taktičnih navodil. Vse rope so izvedla
ta plemena, ki so omogočila Italijanom tudi za-
vzetje Desija. Tri dni pred padcem Desija so po-
noči napadli skladišča orožja in benicina ter jih za-
žgali. Abesinski vojaki trde, da je treba več ko
polovico italijanskih uspehov zadnjega poldruga
meseca pripisati temu načinu bojevanja.

Današnji letalski pohod nad Addis Abebo je
napravil na prebivalstvo mnogo manjši vtis kakor
pri zadnjih italijanskih poletih nad abesinsko pre-

stolnico. Res je celo, da je prebivalstvo v obudo-
vanjem motrilo akrobacije abesinskih letalcev.
Na letala ni bil oddan niti en strel, čeprav so le-
tela, kakor smo že poročali, prav nizko. V letakih,
ki so jih italijanska letala vrgla, pravijo, da je vsa
severna Abesinija že v italijanskih rokah in da je
zaradi tega vsak nadaljnji odpor zaman. Letaki po-
zivajo prebivalstvo, naj se Italijanom pokori.

Proti Addis Abebi

Pariz, 27. aprila. b. Radio-agentura poroča iz
Desija, da se je včeraj zjutraj pričelo gibanje ita-
lijanske vojske proti Addis Abebi. Od ranega ju-
tra do kasno popoldne se je pomikala kolona 3000
avtomobilov po cesti iz Desija proti Addis Abebi.
Na teh avtomobilih so bili Askari in pa laške
črne srajce. Vsega skupaj sodeluje v tem pokretu
10.000 vojakov. Vojni strokovnjaki mislijo, da bo
ta kolona prispela v Addis Abebo do konca tega
tedna. Pred laško armado so šli pionirski oddelki,
ki bodo popravili vse v zrak dvignjene mostove.
Abesinci so porušitev mostov izvedli zelo slabo in
nepopolno, kar je pripisati njihovu neznanju.

Sasabaneh še ni padel

Z južnega bojišča pa poroča ras Naši-
bu, da Italijani še niso zavzeli mesta Sasabaneh
in upa, da jih bo zadržal na tej utrjeni črti. Ras Na-
šibu tudi sporoča, da je pričelo močno deževati
in da vse kaže, da je to pričetek prave deževne
dobe. Zato pričakuje, da bo tem lažje zadržal Ita-
lijane na črti pri Sasabanehu, kajti doslej so imeli
edino motorizirani oddelki najboljše uspehe, kar
pa bo sedaj odpadlo, ko bodo motorji odpovedali
zaradi neprehodnega močvirja in blata.

Nov savski ban

Dr. Viktor Ružič iz Sušaka

Belgrad, 27. aprila. AA. V imenu Nj. Vel.
kralja Petra II. je z ukazom kr. namestnikov z
dne 25. aprila na predlog ministrskega predse-
dnika in zunanega ministra upokojen dosedanja
ban savske banovine dr. Marko Kostrenčič, za
bana savske banovine pa je imenovan dr. Viktor
Ružič, odvetnik s Sušaka.

Dr. Viktor Ružič je bil rojen na Sušaku 21.
januarja 1893, kot sin hratskega rodoljuba in re-
škega industrijca, pokojnega Djure Ružiča. Sred-
njo šolo je obiskoval na Sušaku in v Gradcu, prave-
no nauke pa je študiral na Dunaju, v Gradcu in
Zagrebu, kjer je doktoriral. Med prevratom 1918
je aktivno sodeloval pri delu narodnega sveta za
mesto Reka-Sušak. Leta 1924 je odprl odvetniško
pisarno na Sušaku, na gospodarskem področju pa se
je bavil mnogo z pomorstvom. Po smrti profes-
orja Vjekoslava Špinčiča leta 1933 je prišel kot
njegov namestnik v prejšnjo narodno skupščino. V

Dve važni kmečki uredbi

Uredba o sanaciji kmetijskih zadrug v Zagrebu
Uredba o pomoči deležnikom agrarne reforme

Belgrad, 27. aprila. AA. Na današnji seji gospodarsko-financijskega odbora ministrov so sprejeli dve uredbi kmetijskega ministra, in sicer uredbo o sanaciji zveze hrvatskih kmetijskih zadrug v Zagrebu in uredbo o ureditvi dolgov agrarnih interesov. Glede na sprejetje teh dveh uredb je sprejel kmetijski minister ing. Svetozar Stanković poročevalce listov in jim dal tole izjavo:

Za ozdravljenje zveze hrvatskih kmetijskih zadrug v Zagrebu se dela že nekaj let, ali nikoli niso prišli do konca. Ko sem lani prevzel resor kmetijskega ministrstva, sem našel med drugimi važnimi in neurejenimi vprašanji tudi to. Uredba o sanaciji te zveze je bila pripravljena že lani, toda smatralo se je, da se ne more izvesti brez zakonitih pooblastil, zaradi česar je bilo treba čakati finančnega zakona, kamor so prišla potrebna pooblastila. To je v naši državi že četrti primer krize zadrugnih zvez, od katerih sta dve propadli, dve sta pa sanirani. Vzrok je bil vselej isti, namreč nepravilno trgovsko, a ne nepravilno zadrugno delovanje. To sem poudaril tudi v svojem ekspoziciji v poslanskem odboru za proučevanje novega zadrugnega zakona. To poudarim tudi zdaj, čeprav so ravno v zadrugnih vrstah kritikovali to določbo zadrugnega zakona, ki stremi po tem, da onemogoči v zadrugništvu takšna poslovna dela, ki privedejo do poloma zadrugnih ustanov.

Ta zveza ima v svojem članku okoli 350, večidel kreditnih zadrug, ki so imele pri Zvezi 25 milijonov kmetijskih prihrankov. Prav toliko znašajo tudi izgube Zveze in bi torej v primeru poloma Zveze propadle tudi vse te vloge, toda polom zveze bi imel za posledico tudi polom njenih zadrug in potem bi se izgube zaradi velikanskih stroškov tečaja le še povečale. Ne samo, da bi propadli mali prihranki premožnih kmetov, temveč bi bilo treba plačati še troške tečaja in bi

vrhu tega pomenil polom zadrugništva poleg velike gmoine škode tudi še morali polom zadrugne ideje v tistih krajih, kjer se je zaradi katerega prejšnjega podobnega poloma ta ideja že omajala. Izgube te Zveze so nastale zaradi njenih trgovskih poslov. Pozneje so izgube še narasle zaradi nakupa velikega posestva, ki je pozneje prišlo pod agrarno reformo po zakonu o tej reformi. Večina bremena te sanacije bodo zadruge same prevzele, prav tolikšno breme bo nosila tudi banovina, pri sanaciji bodo pa sodelovale delno tudi država. Narodna banka in Pošta hranilnica. Tako se bo s kupnimi napori rešila ustanova, ki je zelo važna za široke sloje, v tem primeru hrvatskega dela našega naroda.

O drugi uredbi o ureditvi naseljenjskih dolgov, ki jo je prav tako danes sprejel odbor ministrov, je minister Stanković dejal, da so to uredbo naredile težavne gospodarske razmere, zaradi katerih kmetje v lastnim hišami težko prenašajo svoja bremena, mnogo težje jih pa še prenašajo kolonisti, ki si morajo še hiše zgraditi v novih razmerah, pri čemer jih ovirajo današnje gospodarske težkoče. Ta uredba predvideva odpis dolgov kolonizacijskemu fondu in sicer 80% za naseljence v južnih krajih in 60% v severnih krajih, vendar tako, da se lahko ta odpis vrši samo za dolgove do največ 25.000 Din. Ostanek dolgov se ima vrniti v treh letih v državnih papirjih po nominalni vrednosti. Drugi razlog, ki je dal kraljevski vladi povod za to, je v tem, da naših naseljenecv ni država tako izdatno podpirala, kakor se to dogaja v drugih državah. Medtem, ko so pri nas dobili kolonisti v južnih krajih povprečno po 4500 Din za družino in v severnih po 2244 Din, in sicer ne kot podporo, temveč kot posojilo, so v drugih državah te podpore dosegle tudi več desetstisočev dinarjev.

Svetovna konferenca o energiji

Belgrad, 27. aprila. AA. V konferenci dvorani gradbenega ministrstva se je danes dopoldne ob 10 začela plenarna seja Jugoslovanskega odbora za svetovno konferenco o energiji. Današnji, četrti plenarni sestanek, je otvoril predsedujoči inženjer Sava Jelić, pomočnik ministra v pokloju. Pozdravil je domačina gradbenega ministra dr. Kofulja, ki je želel plenarnemu sestanku polnega uspeha. Naše delo naj bi koristilo našemu ljudstvu in vsemu človeštvu. Nato se je predsedujoči v kratkem govoru spomnil preminulega predsednika svetovne konference po energiji, Dunlopa. Konferenci je prisostvovalo 16 delegatov od 21.

Po otvoritvi se je in kratkem predavanju o energiji in njeni koristi za človeka, je predsedujoči predlagal odboru, naj pošlje Nikoli Tesli pozdravno brizjavo za njegov 80. rojstni dan.

Za posvetovalne člane odbora so bili izvoljeni inženjer Bora Popović, Milivoje Rakić, Josip Ledvinka, Milan Lazarević, Stjepan Han, Marjan Lesković, Emil Matić in Nikola Fuks. Na sestanku so poročali razni strokovnjaki o glavni naravi svetovne konference »Vprašanje oskrbe širokih kmetijskih predelov z energijo sploh, in z električno energijo posebej«.

Profesor tehnične fakultete v Ljubljani dr. M. Vidmar je prečital svojo študijo o elektrifikaciji Jugoslavije s posebnim ozirom na predele, kjer je

potrošek majhen. Drugi referenti so v svojih referatih podrobno proučili naloge, ki jo je v splošnih obsekih obral dr. Vidmar. Ing. Josip Ledvinka je primerjal okolnosti kmetijske elektrifikacije v tujini z našimi. Ing. Zepić je poročal o stanju elektrifikacije v posameznih banovinah. Prof. Juro Horvat je razlagal prenosni sistem električne energije v kmetijskih predelih in najprimernejši sistem za prenos energije v kmetijskih krajih. Ing. Stjepan Han je dal splošni pregled o vprašanju tarifne politike posebnim ozirom na kmetijske potrebe. Ing. Marjan Lesković je obširno razlagal stanje elektrifikacije v savski banovini, ing. Nikola Fuks pa je govoril o povečanju potrošnje in o postavljanju električnih aparatov v našem siromašnem kmetijstvu, navajajoč, kolikšne vsote izdaja zapadne države v to svrhu.

Današnji konferenci so prisostvovali delegati pravih članov odbora, zastopniki ministrstev za zunanje zadeve, vojske in mornarice, gradnje, prometa, gozdov in rudnikov in tehničnih fakultet. Združeni inženjerji in združene gospodarske organizacije so poslale svoje opazovalce. Razen teh so današnjemu sestanku prisostvovali predsednik izvršnega odbora poslanec ing. Franjo Horvat, ing. Vito Jokić, tajnik gradbenega ministrstva in tajnik eksekutivnega odbora ter zelo aktivni član odbora ing. Vladimir Zepić, inženjer zagrebske električne centrale.

Največji in najboljši film zadnjih 10 let! - - Ogromen uspeh v Ljubljani!
Danes zadnjikrat!
Mihajlo Strogov - carjev sel
Po slovitom romanu Jules Vernea
KINO UNION Telef. 22-21

Dr. Fran Kulovec med jeseniškim delovnim ljudstvom

Po dolgi dobi preganjanja svobode in demokracije je jeseniško delovno ljudstvo zopet enkrat svobodno zborovalo. Se samo to dejstvo je povzdignilo delavskega zborovanja JRN na jeseniščah. Vkljub prvi lepi pomladanski nedelji, ki vabi v naravo, je bila velika dvorana Kerkovega doma polna somišljenikov in volikov stranke slovenskega ljudstva. Pogled na zbrano delavstvo je bil veličasten tembolj, ker je v vseh vseh zavest svobode in demokracije, ki se prebija istočasno z novo pomladjo, pomladjo v naravi in pomladjo v svobodnem življenju in mišljenju jugoslovanskega ljudstva.

Dr. Kulovec je v dvehurnem jasnem govoru tolažil politični položaj, prihod in prizadevanje ljudskega režima in povedal, zakaj so morali ljudje iz naroda zopet prijeti za vaje državnega vodstva, da rešijo lepo in mlado domovino pred zlom, ki ji je pretil od protijugoslovanskih diktatorskih režimov JNS. Prihod današnje vlade, je bila to velika potreba življenja mlade države. Nujno je bilo, da so prišli v vodstvo ljudje iz naroda, prišli še prej, preden se je ob lastni juhi zadušil protijugoslovanski režim diktature političnih samozancev. Dr. Kulovec je razločeval politični položaj in prešel na gospodarske prilike jugoslovanske domovine. Z njemu lastno objektivnostjo in preciznostjo je naslikal prehod v novo dobo, borbo z zadnjimi ostanki katastrofe iz diktatorskih režimov in pokazal pota po katerih stopajo borci za demokracijo, da pridejo državni voz iz močvare, kamor so ga zavozili oni, ki so se narodu popeli na vrat. Posebno pozornost so zborovalci poslušali govorinika izvajanja o hrvatskem ljudstvu. Usoda Slovencev in Hrvatov je bila pod diktatorskimi režimi ista. Povsod so preganjali in zapirali narodove voditelje in jemali narodu svobodo in slikali tri četrtine jugoslovanskega prebivalstva kot protidržavnega. Danes je temu konec in hrvatski narod, ki priznava veliko jugoslovansko domovino, svobodno zboruje po svoji lepi domovini.

Kot največji dokaz, da so ljudje današnje vlade ljudje iz naroda in za narod, za veliko jugoslovansko domovino pa je bila izjava, ki jo je podal z ozirom na govorice poforcev in poborcev o nestanovitni sedanje vlade. Vse jugoslovansko ljudstvo ve, da so to vlado poklicale potrebe državnega življenja potrebi po miru in svobodi jugoslovanskih državljancev. Današnja vlada se mora boriti z žalostno zapuščeno diktatorskih JNS režimov, z zavozanim političnim in gospodarskim življenjem in boriti se mora celo proti strelom sovražnikov demokracije, vendar opira na jugoslovanski narod ostaja neomajana. Če nasprotniki sedanje vlade parlamentarne skupine kažejo na izven parlamentarni opoziciji in od nje upajo re-

šitve zase, naj vedo, da je tudi ta blok za demokracijo. Tudi s to skupino razni poforcev in poborcev ne bi prišli na svoj račun. Sicer je pa glavno to, da je demokracija na pohodu in da se je ljudstvo otreslo diktatorskih samozancev, ki so državo skoro uničili. Tako izjavo more podati le resničen rodoljub in demokrat in v tej izjavi je garancija, da vodijo današnjo vlado pravi jugoslovani. Gospod minister je pozval slovensko ljudstvo k složnosti, želel, da bi bilo med njimi čim manj takih, ki so vedno pripravljani, da streljajo narodu v hrbet. Nato je dr. Kulovec omenil zadnje razprave s predsednikom vlade. Prva zahteva zastopnikov slovenskega naroda in mladega človeka je bila, da se reši naše kreditno gospodarstvo, naše posojilnice. Vse slovensko ljudstvo čaka na to in gotovo je, da bo z rešitvijo našega denarja po posojilnicah rešeno 50% naše gospodarske krize.

Toplo pozdravljajo od slovenskih delavcev, je končal gosp. minister svoja izvajanja, nakar je bankski svetnik gosp. Aradžić prečital resolucije o prevedbi jesenice v I. dragejši razred, o ukinitvi ali nadomestitvi § 219. o delavskih dopustih ter o potrebi sanacije pokojniških blagajin bratovskih skladnic. Zahvaljujoč se gosp. ministru za jasne besede, je predsednik JRN na jeseniščah, gosp. dr. Bergel zaključil uspešno zborovanje. Po sestanku se je vršil še daljši razgovor o domačih razmerah.

Če „šofer“ ne zna voziti Dve žrtvi se borila s smrtjo

Maribor, 27. aprila.

Nocoj proti večeru se je v bližini gostilne Jerič na državni cesti pri Slov. Bistrici zgodila avtomobilska nesreča, ki je spravila v nevarnost dve človeški življenji. Trgovca Čehel od Sv. Maritna na Pohorju je vozil s svojim osebnim avtomobilom. Poleg njega pa je sedel njegov sosed, mesar Bukovnik. Čehel je šel nekaj dni imel avto ter ni znal dobro šofirati. V bližini omenjene gostilne je naenkrat izgubil oblast nad vozom. Avto je parkiral vrglo po česti sem in tja, potem pa z vso silo ob cestno drevo. Učinek je bil strahovit. Avto se je razbil, ob njem pa sta obležala nezvestava s strtim pranim košem Čehel in Bukovnik. Takoj se je na kraju nesreče zbralo veliko ljudi, ki so skušali obema ponesrečenca nujno prvo pomoč. Sreči pa je pripeljal takrat po česti mariborski mestni avtobus, ki vozi iz Celja v Maribor in je hitro naložil oba smrtno nevarna ponesrečenca. Poškodbe Čehela so zelo nevarne in so zdravniški takoj pri sprejemu uvideli, da mu najbrž ne bo mogoče pomagati. Poškodbe Bukovnika so nekoliko lažje, pa tudi on je v smrtni nevarnosti. Čehel ni imel šoferske legitimacije, ker še ni napravil šoferskega izpita.

Vsiljivi reševalci

Rečimo, da se je sovražni človek, ki je znal sovražiti, priplazil k tvoji hiši, jo podminiral in poglal v zrak, da kamen in ostanek na kamenu, ko pa si začel z velikimi težavami postavljati nov dom, se ti približa isti človek, o katerem veš, da je še prav tako poln sovražstva, kakor je bil, in ti začne svetovati, kako napravi to, kako ono in se hoče viliti k delu — ali mu boš zaupal in ga pustil k sebi? Ako je res prijatelj tvoje hiše, zakaj jo je porušil? Ako jo je porušil, zakaj se ti sedaj viličuje kot reševalec? Vsak, tudi zelo povprečen človek bo spoznal, da je tu vimes neka politika, zanjka, ki te skuša ujeti, da bi se nekako sprilaznil s sovražnikom, ne da bi se on sprilaznil s teboj.

Taka primera se nam je vsiljevala ob nedeljskem »Jutrovcu« vodniku, ki se začne z nekim gospodarskim člankom »Domoljub« in se konča z običajno »Jutrovo« politiko. Ta vodnik skuša preprostiti — ali »merodajne činitelje« ali »Domoljuba«, ni povedano —, naj vendar nikar ne iščejo, kdo je prav za prav kriv, da so naši denarni zavodi v tako obupnem položaju, naj ne popravljajo krivic, saj »se od tega živeti ne da«, naj vso preteklost nekako pobodijo in pozabijo in naj pri skrbi za bodočnost vendar vprašajo tudi »nacionaliste« — po pozabljeni preteklosti —, kaj je »nacionalna opozicija« v naših krajih politično, moralno in, če hočete, tudi taktično, tako močna, da preko nje nihče ne more in ker je »baš ta nacionalna politična organizacija« v času, ko današnji oblastniki še niso bili v posesti moči, postavila načelo, da je pri obravnavanju gotovih, splošno narodnih zadev, potrebno izločiti strankarsko gledanje, da se omogoči koncentracija vse naše moči, (tudi narodno sovražne »moči«? Vpr. ur.).

Res je, da je vse naše gospodarstvo na robu propada in da se kljub vsemu odporu že usodno pelje navzdol, pa ne toliko zaradi sankcij, ne toliko zaradi kanadske pšenice in madžarske živine, tudi ne toliko zaradi bosanskega in srbskega premoga, kakor zaradi trdoživnega centralizma, katerega so naš »nacionalisti« skozi vsa leta tako verno ministrirali in ministrirali in mu še danes, čeprav nekoliko bolj opretno, iz strahu pred ljudstvom, ne iz ljubezni do njega, ministrirajo, ko mu ministrirajo ne morejo.

Naše zadrugništvo se je že tako razpletlo, da je že mogoča veja slovenskega narodnega gospodarstva. Danes je ta veja mrtva, zato je tudi naše narodno gospodarstvo mrtvo, stoji in čaka rešitelja. Gospodarstvo, ki stoji, pa že propada. Delo za ozdravitev naših (t. j. slovenskih oz. gospodarskih) zadrug je izključno gospodarsko delo, toda ironija je, ako to trdijo tisti, ki jih je sama politika in ki se v gospodarstvo vsiljujejo le zaradi političnih posledic, le zaradi glasov zadrugarjev in gospodarjev. Ironija je, ako se rinejo na izključno gospodarsko polje tisti, ki so pričeli

ustanavljati gospodarske organizacije šele takrat, ko so izprevideli, da se val zadrugništva ne da ustaviti, in ki jih je bilo v oči, da prejšnje zadrugne niso imele politične osi; da nimajo v rokah sredstva, s katerimi bi ob volitvah mogli pritisniti na zadrugarje, kako naj volijo in so ti še svobodno volili, kakor je kdo za prav spoznal; ki jim je bilo zopno, da je bil krompir tega in onega gospodarja enako vreden, da je bil ta ali oni gospodar enako vreden podpore za cementne jaski in nihče ni kupoval njegovega glasu za cement in koruzo. Ti zamudniki so za svojo politično rešitev pričeli oponašati gospodarsko delo svojih političnih nasprotnikov. Ironija!

Tik pred padcem Jeftičevega režima, ko so »sedanji oblastniki« uživali splošno priljubljenost, JNS pa splošno zasvoženost, se je »slovenska JNS« skušala rešiti s tem, da bi se obesila na »sedanje oblastnike« in tako danes delila njihovo usodo, v zameno pa bi dala nekaj gospodarskih — obljub. »Sedanji oblastniki« so liste prazne obljube odbili — pa ne, da bi bil nedeljski »Jutrovc« vodnik izraz že tako stare politične zamere in še vedno trajajoče politične zadrege? »Zgoli« gospodarska vprašanja! — Kadar je bil dr. Kramer minister, »sedanji oblastniki« niso nikdar dobivali takih ponudb, pa zadruge tudi ne!

Gospodarstvo morejo rešiti samo — gospodarstveniki. Živnorejci — živnorejci, kmetijstvo — strokovnjaki v kmetijstvu, denarstvo — strokovnjaki v denarstvu. Tu ni pristašev vlade in »nacionalne opozicije«, kakor ni nacionalnega in nenacionalnega krompirja, nacionalnega in nenacionalnega hmelja, opozicijske in režimske živine, pa naj »Jutrovc« še tako trdi, da je nacionalna opozicija v naših krajih tako močna, da nihče ne more preko nje — n. pr. krompirja peljati na trg. Mar je krompirju »nacionalna opozicija«? — Vse, kakor je »Jutrovc« skrb za rešitev »nacionalne opozicije« jako v kosteh, da se mu vrine že proti koncu podrug-kolonskega vodnika, ki je sprva hotel dati samo načelne smernice za rešitev gospodarstva. Zato naj »Jutrovc« »prijelja odgovornost« na kabinete in pisarne tistih, ki so še pred nekaj leti ob vsaki priložnosti vsake zadruge vprašali, koliko zadrugarjev je v JNS in potem državne podpore delili po načelu: liberalcem groš, klerikalcem knofci! Tistim, ki so z vsem centralizmom vred tako načrtno izpodkopavali našo hišo, pač ne moremo zaupati, da bi imeli sedaj, ko se akusajo vsiliti kot reševalci, kaj drugega za bregom kakor rešiti se pozabe, zlasti še, če delijo gospodarje v »nacionalno opozicijo« in »nacionalno vladco«. — Kdor pa bo naše gospodarstvo postavil na dobre temelje, naj uživa tudi dobre politične posledice tega dela in naj se nič ne boji zavisti »nacionalne opozicije«.

Abesinci sestrelili 4 italijanska letala

Addis Abeba, 27. aprila. c. Abesinske čete so pri Sasabanehu sestrelile danes štiri italijanska letala.

Kralj Fuad umira

Kairo, 27. aprila. c. Kralj Fuad leži v agoniji. Vnetje se je razširilo na grlo in ga hranijo lahko samo še umetnim potom.

Chamberlain pri Bethlenu

Budimpešta, 27. aprila. AA. Sir Austen Chamberlain se je večeraj dalj časa razgovarjal tudi z grofom Bethlenom.

Chamberlain ne pride v Belgrad

Budimpešta, 27. aprila. c. Bivši angleški zunanji minister sir Austen Chamberlain je danes odpotoval iz Budimpešte preko Dunaja v London.

Angleško posojilo Nemčiji

London, 27. apr. b. »Reynold« poroča, da je skupina angleških bank pristala na to, da dovolijo Nemčiji posojilo v znesku ene milijarde mark, da prepreči gospodarski polom Nemčije. Vest ni potrjena. Kakor pa je znano, je pretekli teden angleška vlada še enkrat odločno demantirala vesti o kakršnekoli posojilu Nemčiji.

Volitve v Španiji

Barcelona, 27. aprila. AA. Ze prvi izidi o volitvah delegatov za volitve predsednika republike kažejo, da je levičarska ljudska fronta zmagala z veliko večino. V Barceloni je levičarska ljudska fronta dobila 150.000 glasov, desničarska katalonska zveza pa je dobila samo 6000 glasov. V Terconu je ljudska fronta dobila 6000 glasov, desničarji pa so dobili 3300 glasov.

„Zlate srajce“ v Mehiki

Mexico, 27. aprila. AA. DNB poroča: Komunisti so večeraj zaigali glavni stan fašistične zveze zlatih srajc. Ob tej priložnosti so bile ranjene tri osebe in vse pohištvo je bilo uničeno. Arhiv in pisalni stroji so bili odnešeni neznanokam.

Van Zeeland v Varšavi

Varšava, 27. apr. c. Belgijski ministrski predsednik Van Zeeland je imel danes dopoldne več političnih sestankov s člani poljske vlade, dopoldne pa je priredil slavnostno kosilo belgijski veleposlanik v Varšavi. Popoldne bo ob 17. uri sprejela trgovska zbornica Van Zeelanda. Zvečer pa bo slovesna večerja pri predsedniku vlade Kosiak-Kovskem.

Zagorski rudarji v Belgradu

Belgrad, 27. aprila m. Davi je prispela v Belgrad tričlanska deputacija iz Zagorja, ki je bila določena na velikem rudarskem shodu v soboto, dne 25. aprila, da intervenira proti nameramerni redukciji TPD v Zagorju. V deputaciji so župan Anton Prosenec, načelnik II. rudarske skupine Ant. Kraulberger in Vital Vodušek. Deputacija je prispela v Belgrad zaradi tega, da bi na merodajnih mestih posredovala, da ostane višina državnih naročil premoga vsaj ista, kakršna je bila lani pred 1. novembrom. Če bi se to ne zgodilo, namerava TPD v Zagorju reducirati okoli 400 delavcev, s čemer bi bili vsi ti življenjsko prizadehi.

Obenem z deputacijo rudarjev iz Zagorja je prišlo v Belgrad tudi tričlanska zastopstvo iz Kočevja, ki ga tvorijo župan Lovšin, lokalni načelnik II. skup. Peter Jenk in rudar Höglter. Tudi

ta deputacija je prišla intervenirat, da bi državne dobave premoga ostale vsaj na oni minimalni višini kakor lani, ko je ta rudnik dobavljala 1200 ton premoga mesečno za porabo drž. železnice.

Obe deputaciji je v teku dopoldneva sprejel minister dr. Krek, zvečer ob 7 pa minister dvora Antič, ki se je podrobno zanimal za slonje rudarjev v obeh rudnikih. Članom obeh deputacij je dal zadovoljiva zagotovila, da se bo to vprašanje pravično rešilo. Jutri bo deputacijo sprejel tudi notranji minister dr. Anton Korobeč.

Francoski poslanik pri knezu-namestniku

Belgrad, 27. aprila. m. Nj. kr. Vla. knez namestnik Pavle je sprejel v avdicionu francoskega poslanika na našem dvoru, grofa de Dampierra.

Mednarodna tarilna konferenca v Ljubljani

Ljubljana, 27. aprila. V teku današnjega dne in noči so prispeli v Ljubljano številni delegati železniških uprav iz sedanjih držav na tarilno tarilno konferenco v Ljubljani. Mednarodna tarilna konferenca se prične jutri dopoldne v Ljubljani ter ji bo predsedoval bivši ravnatelj železniškega ravnanjstva, sedanji pomočnik železniškega ravnanjstva g. Cugmus. Na tarilno konferenco pridejo delegati Avstrije, Češkoslovaške, Madžarske, Italije in Nemčije ter naravno tudi iz naše države.

Osebnosti

Belgrad, 27. apr. AA. Za katastrskega nadzorika 6. skup. pri katastrski upravi v Pljuju je postavljen s kraljevim ukazom Franc Osolo, katastrski geometer.

Belgrad, 27. aprila. m. S kr. ukazom sta napredovala: Franc Pišmah, arhivar VII. pol. skup. kr. poslanstva na Dunaju, za starišarstvo pisarne VI. pol. skup. istotom, ter Milan Pavlović, protokolist VIII. pol. skup. na poslanstvu v Bruslju, za arhivario VII. pol. skup. istotom. — Finančni minister je postavil za podpoverjenike finančne kontrole X. pol. skup. naslednje preglednike finančne kontrole, zvančičke I. skupine: Franca Kunca, Janeza Bobnarja, Franca Lopoipjo, Alojzija Müllerja, Andreja Pavlina, Vinka Koncla, Franca Tomica, Alojzija Vrtočnika in Alojzija Bonajo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 27. aprila. m. Od 20. aprila zaseda v kabinetu prosvetnega ministrstva Glavni prosvetni svet. Na sedanjem zasedanju so se doseli pretresala vprašanja o ekvivalentnih šolah, o učbenikih in privatnih prošnjah. Jutri bo Glavni prosvetni svet izdal sklepe glede vseh vprašanj, ki so na dnevnem redu.

Belgrad, 27. aprila. m. V zunanjem ministrstvu so živahne priprave za sestanke Balkanskega sporazuma, ki bo pričel zasedati 4. maja. Vrše se tudi priprave za sestanke zunanjih ministrov Male zveze, ki se bodo v Belgradu sestali 6. maja.

Belgrad, 27. aprila. m. Novi ban moravske banovine Marko Novaković je danes odpotoval v Niš zaradi prevzema poslov. Z večernim vlakom je odšel na svoje novo službeno mesto v Zagreb tudi novi ban savske banovine dr. Viktor Ružič.

Belgrad, 27. aprila. Prometni minister g. dr. Spaho bo prve dni meseca majnika odpotoval v Bukarešto na konferenco, ki bo 10. maja zaradi rešitve vprašanja zgraditve mostu na Donavi med Jugoslavijo in Rumunijo.

Zagreb, 27. apr. b. Po vesteh iz Belgrada je Miša Trifunović odpotoval danes v Zagreb, kjer se bo sestel z dr. Matkom in ostalimi prvaki SDK, da se pogovori z njimi o sedanjih aktualnih političnih vprašanjih, ki zanimajo vso združeno opozicijo.

Dunajska vremenska napoved: Od zapada slabše in hladnejše vreme, velika oblačnost in mestoma tudi dež, ni nobene nevarnosti slane.

Nova zapoved

Ob 60 letnici ustanovitve Vincencijevih konferenc med Slovenci

S tolikšnim poudarkom se menda ni še nobenkrat praznovala nobena večja obletnica krščanske dobrotelnosti — kakor preteklo soboto in nedeljo 60 letnica Vincencijevih konferenc. Osrednji odbor vseh teh konferenc med Slovenci (26 jih je v ljubljanski, 5 v mariborski škofiji) je storil vse, da bi opozoril našo javnost na tiho delovanje Vincencijevih bratov. »Vinc. bratje« se imenujejo člani konferenc, »konferenca« se imenuje njih tedenski sestanek, namenjen posvetovanju o delu za siromake, obojno nazivanje pa je določil ustanovitelj Frederik Ozanam pred sto leti, l. 1833. Pet reči je storil v ta namen: 1. izdal je brošuro »Delo Vincencijevih konferenc v letih 1876—1936 (94 str.)«, 2. je poskrbel, da je gimn. profesor v p. dr. V. Tiller po zapiskih z veliko marljivostjo sestavil zgodovino teh konferenc in jo objavil preteklo nedeljo v treh stolpcih v »Slovencu« (str. 17) pod naslovom »Blagor usmiljenim!«, 3. je priredil v soboto zvečer (25. t. m. akademijo, 4. zbral v nedeljo (26. t. m.) dopolne slovesen, močno obiskan občni zbor v Marijanišču in 5. naprosil vlt. g. priorja V. Učaka, da je za sklep še v stolnici sv. Nikolaja govoril o novi zapovedi krščanske ljubezni.

Troje zlasti smo slišali poudarjati oba ta dva dni ob vseh teh prilikah: prvo, zakaj je krščanska ljubezen do bližnjega nova zapoved. Naravno ljubezen do bližnjega so oznanjali tudi že nekateri plemeniti pagani in sicer so bili ti glasovi tem jasnejši, čim bolj se je bližala »polnost časov«: pogani, Grki Epiktet n. pr. je že učil, da smo vsi ljudje otroci enega Očeta, in pogani Rimljani Plinij mlajši je nežno skrbel za svojega pljučno bolnega sužnja... Nova, nadnaravna pa je postala ta ljubezen zavoljo nagiba, ki ga je Kristus postavil: ljubite bližnjega zaradi Boga, zaradi mene, ker je vsak človek otrok božji, moj brat, moja sestra! — in tudi zato nova, ker skrbi tudi za dušo bližnjakovo, ne samo za telo!

Drugo: krščanska ljubezen je vesoljna, pomaga povsod, kjer vidi resnično stisko. Tako je v svojem govoru v soboto povedal predsednik dr. M. Božič, da je v času največje stiske Vincencijeva družba podpirala ne samo katoličane, ampak tudi pravoslavne in muslimane. — Tretje, kar se je tudi krepko poudarjalo: zlorabo dobrote moramo sicer pobijati, ne smemo pa zaradi nje postati pesimisti.

O poteku občnega zbora je prinesel točno poročilo že včerajšnji »Ponedeljski Slovenec«: tu naj poročamo še o sobotni akademiji. Predsednikov (dr. M. Božičev) govor smo že zgoraj omenili. Ddamo naj le še to, da je govornik priporočal, naj bi starši in vzgojitelji že zgodaj navajali mladino h krščanski dobrotelnosti ter ji zlasti odpirali oči za bedo, ki se skriva v barakah, v podzemnih kletih... In v tako skrito bedo je posvetil F. S. Finžgar s svojim dialogom »Kruh spi«: otroci prosijo mamico kruha, ali ona jim ga ne more dati, ker oče ne dobi dela. Bil je to recitativ, ki mu je g. profesor škofijske gimnazije v St. Vidu M. Tomc dal pretesljivo, srce grabečo glasbo; tožba materina je bila silna (pela gdca Lužarjeva), prošnja otrok je bila ganljiva (izvzel in vodil jih je gosp.

L. Puš). Optimizma pa nam je dal isti naš F. S. Finžgar s svojo dvodejanko: »Nova zapoved«. Pogledali smo v življenje barakarjev (v Mestnem logu, v njegovi župniji?), videli, po kakšnem sistemu in pri katerih ljudeh skušajo nekateri delomirneži priti do podpore (g. pisatelj je menda kar neko doživetje iz trnovskega župnišča dramatisiral), toda ali naj zato zapremo svoja srca? Minka, pravkar dipl. zdravnica, ki je nastopila v obeh dejanjih, nam je razodela nekaj novega: V boju za obstanek reveži pač uporabijo vsa sredstva kakor strategji v pravi vojski. Pomagajmo pa siromakom dejansko, dajmo jim delo in dobro besedo! Preprosta igrice — in vendar nam je odprla nove poglede, nam dala novih misli. Izborna so jo odigrali člani tukajšnjega odra rokodelskih pomočnikov. Hvala jim! Hvala režiserju! — Prof. dr. Ivan Pregelj, ki je prvi pri nas začel zlagati zborne deklamacije, je tudi za to priliko priskočil na pomoč. Dijaki so njegovo pesnitev povedali v splošno zadovoljnost. — Posebna točka je bila: »Preroki in mi!« Slišali smo kako nam odločno govorijo preroki stare in nove zaveze o dolžnostih do siromakov, Mozes, Amos, Mihej, modri Sirah, Jezus v pridigi na gori, to so nam recitali posebni govorniki. Odstavki so bili lepo, večje izbrani. Posebno zahvalo zasluži tudi oktet, ki je zapel tri pesmi: Če Gospod ne zida hiše, Večerni ave in Zvonikarjevo.

Udeležba je bila pri sobotni akademiji zelo lepa. Na prvem mestu naj imenujemo gosp. bana dr. Marka Natlačenca. Spomnili smo se, koliko je on storil v kratki dobi svojega banovanja za to dobrodelno organizacijo, ko je za 1. december 1935 in za velikonočno leto razdelil tako lepe vsote tem društvom in ki zdaj razmišlja, kako bi to dobrodelno organizacijo (in slično v mariborski škofiji) porabil kot svojo desno roko pri banki podporni akciji. Dalje so počastili akademijo: g. predsednik apel. sodišča dr. V. Golia z gospo, g. dr. Adlešičeva, g. divizionar z gospo, g. podban dr. St. Majcen z gospo, zastopnik vseuč. rektorja g. dr. Lukman ter mnogo drugih zastopnikov uradov in dobrodelnih zavodov. Glavni odbor Rdečega križa je poslal pozdravno brzojavko.

Kako toplo smo pozdravili pri občnem zboru zastopnike hrvaških konferenc, je že poročal »Pon. Slovenec«. Naj tu omenimo, da Hrvatje pravijo: »Konferenca sv. Vinka«. Pohvalil je g. direktor Metzger Slovenko s. Nikolajo Mali, ki v Zagrebu nad vse plodno in v svestransko deluje in jo kar za »teto Nikolajo« kličejo. — Občni zbor je sklenil tudi prošnjo na ljublj. ordinarijat za tajniško moč, kakor jo imajo v Zagrebu, kjer so konference sv. Vinka sploh dosti bolj urejene, tesneje s škofijstvom. — Izrekla se je tudi želja, naj bi se čimprej ustanovile v vsaki (vsaj vsaki večji) župniji Vincencijevе konference kakor tudi Elizabetine (ki imajo isti cilj, obstojajo šele od leta 1918 in so za ženske članice) in se vse pomladile z novimi člani!

Ko se je g. predsednik zahvalil še vsem tistim dobrotnikom, ki nočejo biti imenovani, in jim želel božjega blagoslova, je zaključil slavnostni občni zbor.

ALBUS domače milo

Dobiva se povsod!
Pazite na ime Albus!

domače milo
varuje Vaše perilo!

Nadškof Jeglič govori na zboru mož

V okvirju praznovanja sv. Janeza Boske je bilo v nedeljo tudi zborovanje katoliških mož v veliki dvorani Salezijanskega mladinskega doma na Kodeljevem, katerega se je udeležil tudi prevz. g. nadškof dr. Jeglič. Nekaj pred enajsto se je g. nadškof pripeljal v spremstvu salezijanskega inspektorja dr. Fr. Wallanda. Pred zavodom ga je čakala številna množica in zlasti veliko mladine, ki je g. nadškofa burno pozdravila, dočim so bili možje že zbrani v dvorani. Prevz. je odšel najprej v kapelico, kjer je dal navzočim nad-

škofje, da je z njimi ljudi pritegnil k Bogu. Če v naših časih ni več toliko škofjev, je to morda zato, ker vse premalo molimo.

Izvajanja Prevzišnega so na vse zborovalce naredila izredno globok vtis, zlasti ker jih je podal z mladostnim navdušenjem in poudarkom. Za njim je še govoril g. Ivo Peršuh, ki je v kratkih pa res jednatih besedah poudarjal potrebo, da se zavzamemo za dobro vzgojo mladine po don Boskovem zgledu.

Mladinski sestanek na Rakovniku

preteklo nedeljo je kot prvi poizkus te vrste zelo lepo uspel. Okoli 300 mladeničev se je udeležilo popoldanskega, zelo živahnega zamisljenega in mladinsko slikovitega sporeda. Navzočnost nadškofa dr. Jegliča je podžigala navdušenje in ognjevitost mladih zborovalcev tako, da so prireditev druga za drugo prehajale v pravo relativno popolnost. Posebno akademsko zborovanje je prineslo našemu slovenskemu mladinskemu gibanju nekaj čisto novih elementov. Tako se nam zdi nad vse posrečena vpostavitve Jezusa-mladeniča kot nebeskega tovariša in prijatelja med svoje vrstnike. Govoril fantov: Ivana Mejača, Janeza Tomince, Antona Lebarja, Vladka Pograjca, Ernesta Lenarčiča so bili v svoji lepi jednatosti in mladi močnatosti kar dovršeno lepi. Muzika je samo podčrtavala in na višji način podajala govore: kar se je slišalo v be-

Nadškof dr. Jeglič pri dohodu na Kodeljevo

pastirski blagoslov. Ogledal si je nato dela pri gradnji cerkve sv. Terezike. Ko pa je stopil v dvorano, so mu zadoneli nasproti pozdravni vzkliki zbranih mož in ko je zavodov ravnatelj dr. Blatnik v pozdravnem govoru omenil, da se je tudi g. nadškof dr. Jeglič po don Boskovem zgledu vse življenje žrtvoval za slovenske fante, da bi ustvaril iz njih kremitelne katoliške moze, se navdušene ovacije g. nadškofu kar niso hotele poleči.

Pazljivo je Prevzišeni poslušal globoko zasnovani govor dr. Basaja, ki je poudarjal, kako potrebna je možem močnatost in vztrajnost, ki je krasila don Boska. Ta pripravljeni govor je g. nadškofa tako navdušil, da se je še sam dvignil in je burno pozdravljen stopil na oder. Poudarjal je, da doživljamo težke, a tudi zelo imenitne čase, ko se v naših dneh izpolnjujejo besede sv. pisma o odpadu od Boga. Kakor v prvih časih krščanstva, tako tudi zdaj mnogi dajejo svoje življenje za sv. vero. V teh časih moramo veliko moliti in pogosto prejemati Jezusa v sv. obhajilu, kakor je poudarjal že dr. Basaj. Don Bosko je veliko molil in Bog mu je dal dar čudežev. Šaljivo je g. nadškof priznal, da nekaj za don Boska ni veliko maral. Misli je, da salezijanci pretiravajo, ko toliko govorijo in pišejo o njegovih čudežih. Ko pa se je oglašil Rim in je sv. oče don Boska proglasil za svetnika, je tudi on dobro proslavil njegovo življenje in uvidel, da je Previdnost božja poslala don Boska na svet in mu dala dar

Nadškof dr. Jeglič v spremstvu salezijanskega inspektorja dr. Wallanda in ravnatelja dr. Blatnika

sedi, so je zopet gledalo v sliki in doživljalo v glasbi. Najbolj globoko je bil menda prizor prijateljstva med Davidom in Jonatanom. Gosp. Jerko Gržinič dobro pozna mladeniško dušo in zna udariti na pravo tipko, da zadene na odmev. Pri akademiji nam je imponirala precizna usmerjenost posameznih točk na eno samo glavno temo. Brez dvoma je pa govor 86 letnega dr. Jegliča zapustil v mladih dušah spomin, ki tudi z dolgi leti ne bo izginil: tako mladeniško sveže tudi naš nadškof niso bili več vajeni govoriti. — Takih prireditev naj nam dajo salezijanci še mnogo: hvaležni jim bomo.

Utrditev prijateljstva med Jugoslavijo in Grčijo

Obisk Jugoslovanov v Grčiji

V Belgradu in letočano v Solunu je bila pred nekaj leti ustanovljena liga, ki goji prijateljske odnose med Jugoslavijo in Grčijo. Pred par leti so Grki te lige priredili ekskurzijo v Jugoslavijo ter bili na Oplencu, v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani in na Bledu. Zadnji teden so Jugoslovani vrnili v Grčijo na obisk. Jugoslovansko-grška liga je pozvala za to ekskurzijo zastopnike univerz, velikih mest, zlasti pa zastopnike trgovskih in industrijskih komor. Delegacija je štela v celem 46 oseb. Belgrajsko občino je zastopal bivši župan univ. prof. Nešić, ljubljansko župan dr. Adlešič, belgrajsko univerzo prof. dr. Branko Popović, zagrebško trgovsko visoko šolo rektor dr. Ivčič, ljubljansko univerzo prorektor dr. Slavič, belgrajsko trgovsko komoro njen predsednik Stanojevič z več odborniki in člani, zagrebško komoro predsednik dr. Krasnik z več člani in ljubljansko komoro njen tajnik, narodni poslanec dr. Koče. V celem je bilo 36 Srbov, 10 Hrvatov in 3 Slovenci.

Delegacija je bila že na prvi grški železniški postaji prijazno sprejeta. Zlasti pa je bil slovesen sprejem z godbo v Solunu. V Solunu so delegati položili vence na grobišču, kje je pokopanih 7200 jugoslov. vojakov, na francoskem grobišču, kjer počiva 8000 Francozov, na angleškem in italijanskem grobišču, ki imajo vsi lepe spominske kapele ali oltarje ter nagrobne križe. Po sprejemu pri guvernerju Makedonije, pri mestnem županu itd. je bil ogled solunskih znamenitosti, cerkva in muzejev. En dan se je vozila delegacija v Delfe, kjer jim je atenski univ. prof. arheologije Karamopoulos razložil ostanke delfijskih svetlišč, kakor pozneje tudi v Elevizih. V Atenah so bili zastopniki delegacije sprejeti pri kralju Juriju na dan njegovega godu ter pri ministrkem predsedniku Metaksasu, ki je prišel potem tudi na čajanko pri jugoslovanskem poslaniku v Atenah g. Christiu ter se razgovarjal s člani delegacije. Kraljev god so Atenci jako slovesno obhajali. Na potu si je delegacija ogledala tudi industrijsko mesto Navsa in industrijsko in trgovsko mesto Volos. Delegacija je

bila povsod prijazno sprejeta in spregovorilo se je veliko prijateljskih in zaveznih besed. Grki so pokazali svoje najlepše kulturne in gospodarske reči. V Atenah je delegacija položila tri vence na grob neznanega vojaka. Na sliki je trenutek enmislnega molčanja. Prvi na sliki od leve je g. Deljanis, predsednik grško-jugoslovanske lige, tretji je g. dr. Adlešič, šesti g. dr. Slavič, tik za njim se vidi glava g. poslanca dr. Koceta.

Za življenje zagorskih rudarjev

Zagorje, 26. aprila.

Zagorskim rudarjem grozi nov hud udarec: redukcija že itak skromnega števila sihtov in redukcija prav tako skromnega števila zaposlenih rudarjev. Vzmirjenje med zagorskimi rudarji in vsem prebivalstvom je umljivo, saj že sedaj družine zagorskih rudarjev nimajo niti za goli kruh. V soboto je sklicala JRZ v Zagorju shod, ki se je udeležilo okoli 2000 rudarjev in članov njihovih družin, med temi tudi 600 trboveljskih rudarjev, ki so po večini prišli čez hrib. Na shodu so govorili predstavniki vseh skupin, tako g. Krautberger, Vodusek, Arh, Križnik in drugi. Izpovedali so tako različno trdno voljo vseh rudarjev, da tako ne more več iti dalje. Izvoljena je bila posebna deputacija, ki bo odšla v Belgrad, da tam odločno nastopi proti nadaljnjemu zniževanju železniških nabav v slovenskih rudnikih in proti favoriziranju južnih rudnikov. V tej deputaciji bodo zagorski župan in gg. Krautberger ter Vital Vodusek.

Zahteve zagorskih rudarjev so povsem upravičene ter jim bo država morala ugoditi. Na eni strani slišimo, kako se več nabava premoga v južnih rudnikih, kjer ni brezposelnih rudarjev, pa tudi rudniki niso tako urejeni kakor slovenski ter

skoraj povsod grozi vsak čas nevarnost jamskih katastrof, slovenskim rudnikom pa državne železnice vsako leto utrjujejo količino premoga, ki naj ga dobavijo. Trboveljska družba se že nekaj let bavi z mislijo, da sploh zapre zagorski rudnik, ker z lahkoto krije svojo svojo oddajo iz trboveljskega rudnika. To bi pa pomenilo za Zagorje smrt, zakaj v tem kraju sploh ni možnosti drugega zaslužka kakor pri rudniku. Pred propastjo so tudi zagorski trgovci in obrtniki, ki so navezani na rudarja. Saj je samo sedaj razpisanih 5 dražb pri zagorskih trgovcih. Trgovci so namreč v svoji dobroti in v upanju v boljše čase mnogo kreditirali rudarskim družinam, sedaj pa nanje pritiskajo upniki.

Zagorski rudarji se trdno nadejajo, da bo vlada slišala njihov obupni krik ter bo vsaj pustila dosedanja količina nabav, ako je že ne more povečati, dalje, da TPD ne bo odpustila nobenega delavca, ako se dobave ne bodo znižale, zagorski rudarji in z njimi vsi slovenski pa pričakujejo tudi, da se bo enkrat nehalo umetno forsiranje južnih rudnikov, saj je naravnost čudno, kako more konkurirati celo v Sloveniji premožljivi južni rudniki, ki ga je treba prepeljati sem po več sto kilometrov dolgi železniški progi!

Štrigova spada k Ljutomeru

Ze več let smo štrigovčani pošiljali prošnje in spomenice v Belgrad, da se naša občina tudi sodno pripoji Ljutomeru, kjer imamo že svoje okrajno glavarstvo in davčno upravo in kamor po zemljepisnem položaju spadamo. Končno je pravosodni minister Cvekovič uslišal naše prošnje in je po zakonitem pooblastilu izdal uredbu, da se Štrigova s 1. junijem t. l. tudi sodno pripoji Ljutomeru. Vsi Štrigovčani smo g. ministru in vsem, ki so mu stvarni položaj objektivno pojasnili, iz srca hvaležni in občinska uprava je ravnala v skladu z vsemi občani, ko je takoj po objavljenju navedene uredbe poslala g. ministru toplo zahvalo, da je ugodil našim večletnim željam.

Nasprotno pa so neki gospodje iz Čakovca, ki niso imeli z nami nikdar nobenih stikov, organizirali po Medjimurju odpor proti izvršitvi te uredbe; noročili so raznim društvom, da naj protestirajo pri ministru in so celo organizirali pobiranje podpisov, s katerimi bi radi preprečili to, kar je davna želja Štrigovcev. Pri tem neljudskem poslu jih seveda podpirajo tudi nekateri interesi krogi iz Zagreba in časopise, ki objavljajo zelo netočne in deloma neresne članke.

Čudimo se tem gospodom, ki imajo sicer vedno na jeziku ljudsko voljo, da v praksi delajo drugače. Ali mar Štrigovčani nismo zreli dovolj,

da bi se naša volja in slobodna odločitev upoštevala? Zakaj nam v teh težkih časih preprečujete hitreje in cenejše sodstvo?

Prenehale bodo s 1. junijem 25 do 30 kilometrske sodne in advokatske komisije iz Čakovca v Štrigovo, prenehala bodo drago zaračunana pota za ljudstvo nepotrebnih, iz madžarskih časov ostalih »sodnih izvršiteljev«. S tem bodo seveda odpadli marsikateri visoki ekspanzerji ki jih je moralo dolga leta in jih še mora plačevati naše ljudstvo.

Gospodje iz Čakovca bi radi v svoji protiljudski gonji bili tudi stvarni. Urbi et orbi razglašajo, da v občini Štrigovi veljajo drugi zakoni, kakor v ljutomerskem okraju in se boje, da ljutomerski sodniki ne poznajo teh zakonov in da nam ne bodo znali soditi.

Kako smešni, gospodje! Zakaj niste prišli s takšnimi ugovori tedaj, ko se ni bilo večine zakonodajne izmenice. Tudi sodniki, ki so nam sodili in sodijo od prevrata dalje v Čakovcu, in Varaždinu, niso študirali na madžarski univerzi. Ali nam n. pr. bivša sodna predstojnika v Čakovcu gg. Pavša in dr. Brežnik, ki nista študirala madžarskega prava, nista dobro sodila. In kaj imate proti sedanjemu starešini v Čakovcu in Hrncviču, ki tudi ni študiral na Madžarskem in tudi ne v Subotici. Isto velja za druge sodnike, ki jih stranke niso nikdar odklanjale v sled nepoznavanja madžarskega prava. Tudi nismo nikdar slišali, da bi bili znani odvetniki gg. dr. Franetovič, dr. Odič, dr. Mežnarič in drugi, ki niso študirali na Madžarskem ali v Subotici, odklanjali klientelo, češ, da niso študirali madžarskega prava. Ali nas niso kljub temu dobro zastopali?

Vse madžarsko pravo je prevedeno v srbsko, vaščino in nemščino ter ni delalo in ne dela sodnikom, ki ga morajo opravljati v Medjimurju in ostalih krajih, prav nobenih težav. Zato nam bodo tudi ljutomerski in mariborski sodniki lahko dobro sodili dočim nas bodo še vedno lahko zastopali čakovski odvetniki, ako so si ohranili naše zaupanje. Sicer je pa večina zakonov že izenačena, ostali bodo pa tudi kmalu, tako da je skrb dopisnika zagrebških »Novosti« brez vsake podlage.

Kar se tiče zemljiške knjige, tudi ni treba imeti nobene skrbi. Le vprašajte naše sosedo Prekmurce, ki vam bodo radi povedali, kako so jim slovenski sodniki lepo uredili zemljiško knjigo.

Mestno načelstvo v Čakovcu, ki je baje na veliki petek sklicalo izredno sejo in protestiralo proti pripojitvi Štrigove Ljutomeru, naj se raje briga za svoje posele, nas naj pa pusti v miru. Vsi znani in neznani »protestanti«, ki se prej niste nikdar brigali za nas, pa si zapomnite, da smo Štrigovčani hoteli pripasti k Ljutomeru in hočemo ostati tam.

Več Štrigovčanov.

Poslajte naročnino!

Drobne novice

Koledar

Torek, 28. aprila: Pavel od Križa, spoznavalec; Vital, mučenec; — Prvi krajec ob 12.16. Herschel napoveduje veliko dežja.

Novi grobovi

† Josip Sušteršič

Na Seničici pri Medvodah je, kakor je poročal že »Ponedeljski Slovenec« umrl po dolgi in zelo hudi bolezni g. Jože Sušteršič. Bil je 26 let župan v Medvodah. Bil je znan po svoji odločnosti in neustrašenosti. Po vojni je bil sicer izven naših vrst, med vojno in pred vojno pa se je mnogo udeleževal v katoliškem gibanju. Bil pa je velik poštenjak, vedno nepristranski do vseh, odločno krščanski, je vestno izpolnjeval svoje verske dolžnosti, odlikovala ga je močnost in radodarnost. Splošna sodbja je: škoda moža! Naj v miru počiva! Zalujocim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrl po kratki, mučni bolezni v splošni bolnišnici gospod Janez Vidic, zvanik-drž. žel. v pokoju v ponedeljek dne 27. aprila ob 4 zjutraj v 63. letu starosti. Pogreb bo iz mrtašnice splošne bolnišnice v sredo 29. aprila ob 4 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Preostaliim naše iskreno sožalje!

† Na Vrhniki je umrl po daljši, hudi bolezni v starosti 54 let gospod Ignacij Oblak, sodarski mojster in založnik piva. Pokopali so ga včeraj na pokopališču pri sv. Pavlu ob ogromni udeležbi, kar dokazuje, kako zelo so pokojnika ljubili in spoštovali. Naj počiva v miru! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče.

vendar

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

Smrtna nesreča na cesti

Ljubljana, 27. aprila.

V nedeljo ob 8 na 8 zvečer so bili klicani ljubljanski reševalci v Stanečiče, kjer so našli na cesti nezavestnega moškega, zraven pa razbito kolo. Reševalci so ponesrečenca prepeljali v bolnišnico, kjer so se zdravniki zelo trudili, da ga rešijo, kar pa se jim ni posrečilo ter je danes že umrl. O ponesrečenca je znano samo ime, namreč Lovrenc Zedel in pa, da je rojen l. 1898, vsi drugi podatki o njem pa manjkajo. Tudi ni znano, kako se je zgodila nesreča.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

— Uprava Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani je organizirala zaokrožen ciklus predavanj o patologiji, kliniki in terapiji afekcij žolčnega mehurja. Predavali bodo: 1. dr. Valentina Grošelj; normalna in patološka anatomija žolčnega mehurja; 2. doc. dr. Albin Seliskar; Vloga žolčnega mehurja v hepatolnem sistemu; 3. doc. dr. Vladislav Klinc; Vloga maščob v človeški prenosu; 4. dr. Božena Merljak; Patogeneza ikterusa; 5. dr. Franc Brandstetter; Funkcijske preizkušnje žolčnega mehurja; 6. prim. dr. Josip Hebein; Zolčni mehur z rentgenološkega vidika; 7. prim. dr. Robert Blumauer; Afekcije žolčnega mehurja s kirurškega vidika; 8. dr. Oton Bajc; Postoperativno zdravljenje afekcij žolčnega mehurja; 9. dr. Igor Tavčar; Zolčni mehur in graviditeta; 10. doc. dr. Ivan Matko; Patologija, klinika in terapija diskinetičnih motenj žolčnega mehurja; 11. prim. dr. Valentin Meršol; Zolčni mehur in infekcijske bolezni; 12. prim. dr. Alojz Zalokar; Toksične gravidnih in funkcije hepatolnega sistema. Predavanja bodo od 8. maja t. l. dalje vsak petek ob 18 v predavalnici internega oddelka splošne bolnišnice v Ljubljani, in sicer deloma v poletnem tečaju 1936, deloma v zimskem tečaju 1936-37. Vsako predavanje bo izpolnilo en znanstveni večer.

— Na kraljev grob na Oplenac, čez Zagreb, Osijek, Beograd; nazaj Kragujevac, Valjevo, Banjaluka, Karlovac — z avtom 15. do 19. maja. Lepo, zanimivo potovanje! Pojasnila zastoj. — »Po božjem svetcu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Pri hemoroidih (zlati žili)

caprtju, omotici, povzročijo vsled zaprtja, prinaša vporaba

Franz-Josefove

grenke vode prijetno polajšanje.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 15485, 35. V. 25.

— Občni zbor Jugoslovanskega novinarskega združenja. V nedeljo, dne 26. aprila je bila v Slav. Brodu seja osrednje uprave Jugoslovanskega novinarskega združenja. Na tej seji je bilo sklenjeno, da bo letošnji občni zbor Jugoslovanskega novinarskega združenja dne 24. maja 1936 v Zagrebu. Poleg običajnih točk dnevnega reda je tudi proslava 100 letnice hrvatskega dnevnega tiska in 25 letnice ustanovitve organizacije hrvatskih politiknih častnikov.

— Nesreča univ. prof. dr. Dolenc. V nedeljo je ljubljanski univ. prof. dr. Metod Dolenc odšel na izlet v planine. Na izletu pa je padel ter si občutno poškodoval desno roko, tako, da se mora zdraviti v bolnišnici.

— Osnovne črte iz književne teorije, knjiga, ki jo je spisal dr. Ivan Pregelj, založila pa Jugoslovanska knjigarna, predstavlja zelo koristno delo in sicer ne samo za dijaka, ampak za vsakega količnjak izobraženega človeka sploh. Pisatelj nam razlaga vse vrste pesništva: epično, lirčno in dramatično, dalje novelo in roman ter vse vrste drugo prozo. Obenem z bistvotno poezijo, igrokaza in romana ter njih najrazličnejšimi vrstami in označbo ter z njih tehnično zgradbo seznanja pisatelja brava tudi s slovstveno zgodovino vseh narodov, t. j. z najznamenitjšimi proizvodi lepe besede in pesmi in prozi od najstarejših časov do moderne. Posebno praktično vrednost dajejo knjižici na koncu pridelana vprašanja — vseh je 100 — obenem z odgovori, ki

povzemajo vso vsebino knjige v najkrajši in najjednostajši obliki. Dijak, profesor, meščan, delavec in kmetiki fani ter dekle, ki se zanimajo za slovo, vsi morejo biti tako posrečeni dela veseli. Knjižica stane 24 Din.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

KINO SLOGA

Ljubljana

Dvor

TEL. 2730

Danes poslednjič

ob 16., 19.15., 21.15 uri

prvi jugoslovanski zvočni film

»A življenje teče dalje«

z Ito Rino in Zvonimir Rogozom.

— Sv. maša za rajnega g. župnika Luka Smolnikarja, ki je bil predsednik Katoliškega društva za delavce v Ljubljani, bo v sredo ob 5 v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Na to se opozarjajo vse članice bivšega društva.

— Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo 29. t. m. ob 2 popoldne izlet v Brezovico, Log, Sinjo gorico, Bovek, Blatno Brezovico, Notranje in Vnanje gorice. Odhod s Kongresnega trga. Stroški za avtobus 32 din. Oglase sprejema do srede ob 9 popoldne trgovina Podkrajšek na Jurčičevem trgu.

— Ljubljanska podružnica »Bran-i-bor« priredi v petek, 1. maja t. l., nabiralno akcijo po ljubljanskih ulicah in javnih lokalih v korist zamejnih bratov. Nabiranje se vrši pod geslom: Zamejnim bratom — knjiže! Naj ne bo meščana, ki ne bi v petek napravil svoje dolžnosti! Bratska društva pa prosimo, da prepuste ta dan izključno posvečen le naši akciji. — Bran-i-bor.

— Povečanje Mikličevega hotela. Prejšnji teden so zapele lopate na zemljišču med hotelom Metropol ter palačo »Grafika«. Lastnik hotela g. Miklič bo namreč svoj hotel znatno povečal ter v ta namen zazidal parcelo, ki je zevala dosedaj med obema palačama prazna. Novi del hotela bo prav tako visok ter zgrajen v istem slogu kot dosedanj del. Podjetnik namerava zlasti povečati in podaljšati svojo kavarno, tako da bo napredovala v eno največjih v Ljubljani. Sedaj grade že temelje. Podjetnik upa, da bo stavba vsaj v surovem stanju že do jeseni pod streho, svojemu namenu pa bo izročena prihodnjo pomlad.

— Kino Kodeljevo igra danes in jutri po znani vstopnici »Poljub sprave«.

— Prepoved vodenja psov v javne lokale. Uprava policije nam je dostavila naslednji razglas: Dnevno se množe pritožbe, da vodijo posamezniki v javne lokale pse in da imetniki lokalov tolerirajo tako postopanje gostov, kljub ponovnim opozorilom, da je to nedopustno in, da je vodenje psov v javne lokale prepovedano tudi v § 41 mestnega cestnega reda. Ze v letu 1927 se je proti temu pritožilo tudi »Društvo za narodno zdravje« v Ljubljani, ki naveda v svoji vlogi med drugim tudi sledeče: »V Ljubljani je še vedno razširjena navada, da vodijo posamezniki pse po javnih lokalih kot so gostilne, kavarne, mesarije, pekarije itd. Zival prevoha razne kote, liže po pljuvalnikih, dostikrat se pa tudi posluži kake vreče, zaboja ali kaj sličnega za odpravo svoje »potrebe«.

Nekateri gostje dovoljujejo psom celo posedanje po stoli, jim dajejo lizati iz krožnikov, s katerih so zavzivali sami. Ker so vsi grajani nedostaki res skrajno nehygienični in škodljivi za zdravje gostov, ki posejajo lokale, sem izdal predrejenim organom odlog, da vsak slučaj vodenja živali v lokale prijavijo in da se uvede kazensko postopanje tako proti lastniku psa, kakor tudi proti imetniku lokalov, ki to dopušča. Blagovolite o tem članstvo obvestiti, da ne bi trpeli pri tem po nepotrebnem škodo. Opozorjamo na ta razglas policijske uprave v Ljubljani našo javnost, naj pravilno razume uместnost tega postopka. Goste naših gostilniških lokalov prosimo, da v bodoče ne vodijo s seboj v lokale pse, da ne bo nepotrebnih poseganj s strani policijskih organov. — Uprava združenja gostin, podjetij v Ljubljani.

— Velike počitnice se začno že dober mesec. Oni dijaki, ki jim učenje ni malekosti in ki hočejo v počitnicah na potovanja ali pa gredo na deželo in na morje, vedo, da brez dobrega uspeha v šoli ne bo s počitnicami nič. Ali ni mnogo bolje, da se sedaj v poslednjem trenutku z vsemi močmi opremimo resnega učenja in z gotovostjo upajo na brezskrbno letovanje kjerkoli? Starši! Vaši otroci morajo v počitnicah ven iz mesta na sonce in svež zrak. Če hočete vam in vašim otrokom prihraniti razočaranje na Vidov dan, slipte najprej v šolo. potem pa takoj v Akademski urad dela na univerzi dvorišče desno. Tam vam določimo vestnega inštruktorja-studenta, ki naj bo čimbolj po vaši želji. Ne bojte se, tudi honorar se določi čimbolj po vaši volji. Akademski urad dela udujuje vsak dan od 11 do 12.

Poizvedovanja

Izpušila sem v soboto ob 16 do 18 zlatu zapustno veržico z obeskom od Mikličeve ceste preko Kongresnega trga proti Zeleniščarski zadruzi, Masarykova cesta. Pošten nadzilel se proš, da jo proti nagradi prinese na upravo »Slovence«.

Celje

— Novi grobovi. 26. t. m. je umrl 58 letni delavec Struc Luka v Gosposki ulici št. 19. — V Gosposki ulici št. 16 je umrla 78 letna žena jetniškega paznika Zagoričnik Jožeta, 27. t. m. — Vbolnišnici je pa umrl 53 letni prevzilek Matve Anton, prevzilek iz Ponikve. N. v m p.

— Dve detomorilki. Pred okrožnim sodiščem v Celju se je včeraj zagovarjala Frančiška Petek, 23 letna služkinja iz St. Pavla, ki je bila obtožena, da je z zadavljenjem usmrtila v Novem Celju otroka moškega spola. Mrtvega novorojenčka so 4. III. našli in je po zdravniškem mnenju otrok bil po rojstvu sposoben za življenje. Obsojena je bila na 4 mesece zapore pogojno za dobo 3 let. Državni tožilec je prijavil radi preizkuse kazni priziv. — Januarja meseca t. l. je Razdevšek Amalija, 29 letna dekla zanesla svojega otroka pod vrbo ob potoku Ložnica in ga z zemljo zakrila. Danes se je zagovarjala, da se ji zdi, da otrok ni bil živ. Obsojena je bila na 3 mesece zapore, pogojno za dobo 3 let. Državni tožilec je tudi v tem primeru prijavil radi preizkuse odmerjene kazni.

— Gostovanje ljubljanske drame. Drevi vprizori v celjskem mestnem gledališču ljubljanska drama, Laveryjevo drama »Prva legija«, v režiji g. Cirila Debeveca.

— Simultanka. Drevi ob 8 bo v vrtni dvorani hotela Evropa šahovska simultanka, pri kateri bo nastopilo 40 celjskih šahistov proti bivšemu svetovnemu šahovskemu prvaku dr. Aljehinu.

Maribor

— Tajništvo Jugoslovanske radikalne zajednice za mesto Maribor vabi na žalno sejo za blagopokojnim g. Vladom Pušenjakom, ki bo v torek, dne 28. aprila 1936. Vabljeni vsi člani. Posebnih vabil se ne bo dostavljalo.

— Občni zbor Tujske prometne zveze bo danes popoldne ob 16 pri Orlu. V interesu našega turizma je, da se bo vodstvo z ozirom na novo uredbo o turizmu depolitiziralo, ter da bodo na obnem zboru sklicane k sodelovanju vse one organizacije, ki so v najtesnejših zvezah s turizmom. Tudi se ne sme več ponoviti slučaj, da bi bili v upravi ljudje, ki nikogar ne zastopajo in niso na polju turizma do danes pokazali nobene iniciative in aktivnosti. V upravo morajo priti taki ljudje, ki bodo s svojim dosedanjim delom jamčili za čim lepši napredek te prevažne tujskoprometne in gospodarske institucije.

— Dr. Jordan Širokov v Mariboru. Na Ljudski univerzi bo predaval v sredo zvečer bivši telesni zdravnik abesinskega cesarja Haile Selassija dr. Jordan Širokov o svojih bogatih doživetjih na abesinskem dvoru in v Abesiniji, kjer se je mudil 4 leta. Predava v bolgarščini.

— Umrl je v starosti 60 let Ivan Horvat, posestnik na Aleksandrovi cesti 108 na Pobrežju. Naj počiva v miru!

— Prikrita propaganda. Zadnje čase opazujemo v Mariboru zanimive pojave. Nekateri napisi na trgovinah se že od daleč blebešijo v najlepših frankfurtskih barvah, prav tako razne reklamne slike. Drugod znajo aranžerji izložbo spretno opremiti z istimi barvami. Na ulicah vidimo isto na oblekah naidebudne mladine tukajšnje manjšine. Vse skupaj kaže na prikrit, pa vendar dobro organiziran sistem, ki daje mestu čisto slučajno germanski izraz. Takim pojavom bi bilo dobro posvečati več pažnje.

— Zanimivo. V Mariboru se je ustanovilo združenje oljarjev, v katerem so se organizirale tovarne bučnega olja na Štajerskem. V Mariboru namerava ustanoviti novo združenje svoje generalno zastopstvo, poveriti pa ga hoče Nemcu, dasi se poteguje za to nekaj Slovencev.

— Za 85 družin bi rabili streho. Na gradbenem uradu izdelujejo načrte za zgradbo novega zasilnega stanovanjskega poslopja za barakarje in vagonarje. Nova zgradba bi morala imeti prostora za 85 družin, kolikor jih sedaj stanuje v barakah in vagonih. Stvar pa je zelo kočljiva, ker bi znašali stroški za tako zgradbo predvidoma 2 milijona din. Biti bi morala solidnejše zgrajena kakor zasilna stavba v Metelkovi ulici, ki jo je treba sedaj komaj po 2 letih že popravljati. Če bi očina imela upanje, da bodo barakarji in vagonarji lahko plačevali vsaj malenkostno najemnino, bi se takoj lotila stavbe. Vprašanje se bo po izdelavi načrtov temeljito preštudiralo. Nekaj se bo na vsak način ukrenilo, ker je občinska uprava čvrsto odločena, da končno odpravi nesrečne barake in vagoni, ki so grd madež za mariborsko mesto.

— Mariborski šport v krizi. Nedavno smo poročali, da se je razšel Mariborski smučarski klub, ki je šest let zelo plodonosno deloval. Čujemo sedaj glasove, da namerava ISSK Maribor razpustiti svojo nogometno sekcijo.

— Mariborski postarji so privabili v nedeljo popoldne na svojo tombolo rekordno število ljudi. Radio aparat je zadel mladi Emil Stergar iz Pobrežja, šivalni stroj kurjač Josip Kac, moško kolo vajence Franc Simonič, žensko kolo šivilja Stefanija Gradisnik, moško kolo pek. mojster Ivan Glas, žensko kolo Marija Raner itd.

— Deložacije. Nastopila je žalostna sezona deložacij. Mnogi posestniki, ki so se še med zimo dali nekako preprostiti, so sedaj trdosrčni in postavljajo najemnike na ceste. Vsak dan je v mestu nekaj takih žalostnih dogodkov in brezdomci se zatekajo k občini po pomoč.

Trbovlje

Pokroviteljstvo in udeležbo ob 10 letnici vodilnega delavskega športnega kluba »Amater« v Trbovljah je obljubil g. ban dr. Natlačen. Proslava bo 17. maja.

— JRZ in rudarske zadeve. Zadnje nedeljo popoldne se je vršila v Trbovljah seja krajevnih organizacij JRZ iz rudarskih revirjev; na tej seji se je razpravljalo o odjemu premoaga in se je sklenilo, da se podvzamejo vsi koraki v zaščito rudarskega delavstva.

— Poročili so se o velikonočnih praznikih: Hribšek Ernst, rudar, z Grivec Ivan; Kalšek Rudolf, rudar, z Loviš Ivan; Rojč Alojz, rudar, z Trobež Karlino; Pintar Albin, rudar, z Soba Drago; Tavzel Anton, trgovski namestnec, z Korinšek Marijo; Stribar Ivan, kovač, z Vozelj Ljudmilo; Volavšek Franc, rudar, z Žagar Berto in Weis Stanko, fotograf, z Žagar Justino. Bog daj obilo sreče!

— Društvo za varstvo otrok ima to nedeljo popoldne ob trah občni zbor v prostorih gospodinskih šole na Vodah. Člani tega društva so vsi zaposleni pri rudniku in prispevajo mesečno po 50 par. Društvo vzdržuje otroški vrtec in 10 mesečno gospodinsko šolo za delavska dekleta in na splošno stori veliko dobrega za rudarsko mladino.

— Akademiki iz Ljubljane pridejo prihodnjo nedeljo in bodo uprizarili v Društvenem domu igro »Reka«.

— Sneg je padal v soboto med procesijo sv. Marka na Sv. Planini, zato ni čuda, da je tudi po dolinah kljub solcu tako hladno.

Jesenice

Nov kino. Lepa dvorana Krekovega doma, ki je dosedaj vabila prijatelje odrskih prireditev, dobi novo privlačno moč. Nameščena bo v njej najmodernejša aparatura zvočnega kina — novi kino na Jesenicah. Te dni gostuje s kino-predstavami kinopodjetnik iz Radovljice.

— »Daj—dam«. Čeprav je na Jesenicah znatno število mesarskih podjetij, je delavstvo pogrešalo prekajevalske prodajalne na drobno. Popularni mesarski podjetnik g. Dežman bo otvoril tako podjetje v novem poslopiju na Prešernovi cesti. Jeseniški »Daj—dam« bo dobrodošlo predvsem številnim izletnikom in letoviščarjem, zato pozdravljamo vsako privatno podjetnost.

— Nenadna smrt. V nedeljo popoldne je bil pogreb od kapi zadetega uslužbenca KID g. Franca Mušiča. Pokojni je bil v petek še v tovarni, kjer je vršil službo skladiščnika, zvečer pa mu je nenadoma postalo slabo in je umrl zadet od srčne kapi. Njegov pogreb v lepi pomladanski nedelji je zbral na zadnje spremstvo številne prijatelje, delavska gobja pa mu je zaigrala zadnji pozdrav. Bog daj njegovi duši večni mir, zalujocim soprogi naše sožalje!

Cerhveni vestnik

Praznik Marije, Mater dobrega sveta, svoje nebeške zavetnice, proslavi Družba sv. Petra Klaverja letos takole: v nedeljo 3. maja ob 5 popoldne, v cerkvi svet. Ste. Joze v cerkvi, ki ga bo imel g. misijonar Mihael Klavnik. Noto slovenske note blagodejno blagoslov. Vsi verniki priporočajo vabljeni k obilni udeležbi.

Izlet v Bolgarijo

Iz Plovdiva nas je potegnila železna kača čez obširno ravan proti severo-vzhodu. Po dveurni vožnji smo dospeli v Staro Zagoro. Prestopili smo v drugi vlak. Naša pot se je vzpenjala v serpentinah čez pobočje in vrh Balkanskega pogorja. Na nekem mestu je tako zavita, da tvori osmico. V Velikem Trnovem so nas na postaji pričakali zastopniki oblasti, četa uniformiranih junakov in mnogo občinstva. Vojaška godba je zaigrala našo in bolgarsko himno. V mestu, ki je od glavne postaje oddaljeno kakih 20 minut, so nas odpeljali z vozovi.

Mesto leži na severnem pobočju Balkanskega masiva na majhnem bregu Z vrha hriba se nudi oem krasen razgled na mesto in po okolici. Okoli mesta se vije reka Jantra. Karakter mesta je orientalski z malimi hišicami. Ima pa tudi že par modernih zgradb, dve veliki vojašnici, krasen oficirski dom (sezidan v l. 1934), lepo veterinarsko postajo itd. Za časa drugoga bolgarskega carstva je bilo Veliko Trnovo njegova močnata prestolnica, središče trgovine in življenja. Danes je tiho in mirno mestecje z dobrim ter gostoljubnim prebivalstvom. S prehrano in stanovanjem v hotelu »Car Boris III.« smo bili zadovoljni. Velikotrnovski »Junaki« so nam priredili lep banket. Napitnice in nagovori so se vršili v bolgarskem in slovenskem jeziku in neverjetno dobro smo se razumeli.

Naslednji dan smo se z vozovi peljali v kakih 7 km oddaljeni »Preobraženski manastir«. Razpolaga baje z natnim premoženjem. Ima tri cerkve. V največji izmed njih so krasne freske, delo domačih umetnikov. Menihi so nas pogostili s surovimi kislim jelcem v solati, kruhom, papriko, rakijo in kavo. Predstojnik samostana — iguman — nam je dal pri odhodu svoj blagoslov a prošnjo, da pozdravimo brate Slovence v domovini.

Nekoliko dalje od samostana je manastir Sv. Trojica, ki smo ga tudi obiskali. V okolici Trnova je še mnogo drugih samostanov.

Kadar je človeku prijetno, mu čas hitro mine. Tudi nam so v Vel. Trnovem hitro minevale ure. Solovo od Trnovčanov je bilo zelo priročno. Pozabili jih ne bomo nikoli, zlasti ne našega velikega prijatelja podpolkovnika g. Škodrerja, kateremu se imamo zlasti zahvaliti za lepe ure, ki smo jih doživeli v Trnovem.

Drzen vlom

Maribor, 27. aprila.

Danes je bilo v opoldanskih urah vloženo v izločeno okno ob vhodu v trgovino drogerije Josipa Vladoviča na Aleksandrovi cesti. Dosedaj še neznani storilec je odprl s ponarejenim ključem izločeno okno ter odnesel 4 foto-aparate, 1 periskop in 2 stavica. Skupna škoda znaša 11.500 Din. Ko se je lastnik drogerije g. Vladovič danes ob 2 popoldne vrnil v svojo trgovino, je opazil, da ni vse v redu. Pri nadaljnjem pregledovanju je zapazil, da so izločena okna odprta. Neznani storilec jih za seboj ni zopet zaprl. Na kraj vloma je prispel takoj daktiloskop g. Grobin ter vzel nekaj prstnih odtisov. Upati je vsekakor, da bo drzni vlomlec prišel kmalu v roke pravice.

Ljubljanska drama:

Prva legija

V soboto, 25. t. m. smo videli prvo predstavo E. Laveryjeve »Prve legije«. Drama je sodobna, godi se v jezuitskem kolegiju sv. Gregorija v enem izmed velikih mest severnoameriških Zdrženih držav in rešuje vprašanja med trdo disciplino in vedro svobodomstjo ter preide v spor med vero in nevero. Pisatelj American uporablja veliko moč svoje duhovitosti in umske gibčnosti, da razži živno znanje drama posameznih oseb, ki so vezane na skupno življenje in iste cilje — kmalu pa se iz te znanje drame odkrije boj za osebnost, vero in življenje. Ta verska in svetna drama velikega obsega sega živo v naš čas in utegne tudi marsikako našo domačo težavo preložiti in olajšati. Zato je gledališče storilo prav, da je delo uprizorilo že letos, čeprav precej kasno, saj smo že skoraj pri koncu leta. S tem je tudi popravilo marsikako letošnje napako in pokazalo dobro voljo, ki je včasih nismo videli. Delo je pri prvi predstavi v režiji C. Debeveca popolnoma uspešno, zato upamo, da se bo kmalu pokazal tudi moralni uspeh uprizoritve. O tej izrazito katoliški umetnini bomo še posebej obširneje govorili — za danes priporočamo obisk zlasti izobražencem, ki jim je delo v prvi vrsti namenjeno. F.K.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 28. aprila: 11. Slovenska ura: Naša soseda Albinja (g. V. Pirnat). 12. Slavi pevci (na ploščah). 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13. Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15 Glasbene slike (plošče). 14. Vremensko poročilo, horani tečaj. 18. Haydnova ura (Radijski orkester). 18.40 Filozofsko predavanje: Tisot in milijoni zdravnikov. (g. urednik Fr. Terzagelj). 19. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30 Nae. ura: Naša legija. 20. Wagnerjeva ura. 21.35 Komorni orkester. 22.15 Plesne plošče. — Budimski ples. 23. Pletidjeva spevalnica. 24.40 Glasbena glasba. 24.45 Budimski komorni koncertni orkester. — Trst-Milan. 17.15 Plesna glasba. 20.35 Zenski zbor. 21.20 Vojaška godba. 21.35 Bizzellijeva krlena basen »Doktor Osa« in Piek-Mangallijeva opera »Romantično nočturno«. — Praga. 19.10 Vojaška godba. 20. Grške pesmi. 20.35 Predavanje o Maehini pesništvu. — Maj. 21. Orkestralni in pevski koncert. 22.15 Plošče. — Bratislava. 19.45 Pletje. 20.30 Plošče. — Varšava. 20. Händlov oratorij »Mešaja«.

Drugi programi:

Torek, 28. aprila: Beograd. 10.50 Slovenska glasba. 20.30 Večer Podporne zadruge gledaliških igralcev. — Beograd 11. 8. Pevski dolni kvart. 14. Proslava rojstnega dne kneza-namostnika Pavla. 21.30 Plesna glasba. — Zagreb. 20. Verdijeva opera »Ples v maskah«. — Dunaj. 20. Verdijeva opera »Ples v maskah«. 21.35 Plesne plošče. — Budimski ples. 23. Pletidjeva spevalnica. 24.40 Glasbena glasba. 24.45 Budimski komorni koncertni orkester. — Trst-Milan. 17.15 Plesna glasba. 20.35 Zenski zbor. 21.20 Vojaška godba. 21.35 Bizzellijeva krlena basen »Doktor Osa« in Piek-Mangallijeva opera »Romantično nočturno«. — Praga. 19.10 Vojaška godba. 20. Grške pesmi. 20.35 Predavanje o Maehini pesništvu. — Maj. 21. Orkestralni in pevski koncert. 22.15 Plošče. — Bratislava. 19.45 Pletje. 20.30 Plošče. — Varšava. 20. Händlov oratorij »Mešaja«.

Naša sadna trgovina

Slabe izkušnje z dosedanjimi prisilnimi organizacijami. Sklepi obnega zbora Zdrženja sadnih trgovcev in izvoznikov.

Maribor, 27. aprila.

Kakor smo v »Ponedeljskem Slovincu« na kratko poročali, se je vršil večerajšnji nedeljski peti redni občni zbor Zdrženja sadnih trgovcev in izvoznikov v Mariboru, ki je bil obenem tudi zadnji, ker se je združenje glasom soglasnega sklepa skupščine razšlo in bo imela sedaj samo še Trgovska zbornica nalogo, da na podlagi tega sklepa prisilno organizacijo razpusti ter omogoči sadnim trgovcem, da si poiščejo druge načine za ureditev naše sadne trgovine. Iz poročil predsednika Kerenčiča, tajnika Ambroziča, predsednika nadzornega odbora Birgmayerja, posebno pa še iz izjavljanih trgovca Hrastelja je razvidno, da tega pred 5 leti s toliko nadami ustanovljenega Zdrženja v kratki dobi njegovega življenja ni sprejela sreča. Vzrokovi je bilo mnogo. Med njimi je gotovo eden glavnih

slab rezultat lanske kupčije z Nemčijo.

Iz poročila predsednika Kerenčiča je razvidno, da je dobila naša država lanske leto kontingent 1600 vagonov namiznega sadja v razsutem stanju. Izvoz je bil zadovoljiv in so naši izvozniki izvozili v celoti 616 vagonov namiznega sadja po zadovoljivi ceni. Popolnoma je bil odrek kliring. Predvideno je bilo čakanje 5 do 6 mesecev. Narodna banka je dovolila avanse samo deloma, obračun v kliringu pa v tako malem obsegu, da je večji del dobroimetja, ki rezultira iz izvoza jabolk, se danes neobračunan. S 15. januarjem se je izvedel privatni kliring, ki je pa imel za posledico katastrofalen padež marke na naših borzab — od 17.65 na 14 in še nižje. Tako se bo letošnji izvoz izpremenil v pravo katastrofo. Vse intervencije pri Narodni banki so ostale brez uspeha.

Izvoz v Češkoslovaško

se je izjalovil po krivdi nekaterih izvoznikov samih, ker so omogočili Čehom kvarni posel. Dokler se ne bodo našle primerne sankcije proti takim škodljivcem, ki kvarijo ugled naši sadni trgovini ter škodujejo vsem ostalim trgovcem, je vsaka dobičkanost trgovina s Češkoslovaško izključena. Žal ne dovoljujejo obstoječi zakoni potrebnih odredb proti onim članom, ki ogrožajo interese splošnega našega gospodarstva.

Nexavednost članstva.

ki se zrcali zlasti iz poročila, katerega je podal tajnik Ambrozič, je drugi glavni vzrok, da je prišlo do razpusta Zdrženja. Zdrženje je šlo ob zaključku poslovnega leta 91 članov. 40% od teh pa ni izpolnjevalo svojih dolžnosti in ni plačevalo članarine, tako da je samo 55 plačujočih članov, ki so morali nositi vse znatne žrtve organizacije in mnogostevilnih intervencij, od katerih pa so imeli enake koristi tudi oni člani, ki se za plačevanje članarine niso zmenili. 17.000 din članarine je še neizterjane in od tega 14.000 din absolutno neizterljivih. Lani je dobilo 59 članov izvozna potrdila, izdanih je bilo 235 legitimacij, kontingentnih potrdil za izvoz v Nemčijo pa 616.

Upravičena kritika.

Trgovci J. Hrastelj iz Gor. Radgone je v ostrih izjavah kritiziral delovanje Zdrženja. Namen ustanovitve, ki je predviden v pravilih, se ni izpolnil. Članstvo se deli v dve skupini: v delujoče, ki plačujejo in v nergače, ki sploh ne plačujejo. Od pomoči pa tukaj ni, ker jim upravna oblast ničesar ne more. Zdrženje je zaradi tega zašlo v težek finančni položaj. Podoželski trgovci, ki se pečejo samo z nakupom sadja, ne morejo tako aktivno sodelovati, kakor izvozniki. Izvozniki so najemali cele armade nakupovalcev-nergovcev, ki so prinesli trgovskemu stanu na ugledu več škode, kakor svojim poslodavcem koristi. Vsak bi bil že rad eksportiral, vsak brezposeln je hotel kupčevati s sadjem, vse se je delalo brez načrta, brez kalkulacije in s tem smo na eni strani izgubljali trge, na drugi strani pa zaupanje producentov. S pristopom v Zdrženje si je pridobil kdorkoli pravico, da lahko kvari ugled poštenega trgovskega stanu, da lahko nastopa kot trgovec s

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana naravna

Franz-Josefova

grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je Franz-Josef-ova grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskimi sredstvi za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

sadjem ne glede na moralno dolžnost napram producentu in napram kupecu. Škoda, ki jo je tako postopanje prineslo našemu narodnemu gospodarstvu, je neprecenljiva.

Reorganizacija je potrebna.

Izvozniki naj se pečejo z izvozom in naj posvetijo vse svoje sile organizaciji inozemskih trgov. Organizacijo nakupa od producentov naj prepustijo strokovno izobraženim trgovcem, ker jamčijo ti s svojim premoženjem tako napram producentu, kakor napram kupecu. Med trgovci posameznih sadnih okolišev se bo gotovo našel sporazum glede sortiranja posameznih vrst sadja, kar je nujno potrebno. Očistile se bodo pa s tem vrste trgovcev vsega, kar škoduje ugledu poštene slovenske trgovine.

Zdrženje naj se razpusti.

Zaradi tega predlaga, naj se Zdrženje sadnih trgovcev in izvoznikov kot prisilna organizacija razpusti. Trgovci, ki se pečejo z nakupom in izvozom sadja, naj zahtevajo pri svojih sreskih združenjih ustanovitve posebnih sekcij sadnih trgovcev. Iz teh sekcije naj se osnuje nekaka eksekutiva pri Zvezi trgovskih združenj, kakor jo imajo trgovci z lesom. Ta eksekutiva naj izdaja legitimacije za nakupovalce ter vodi nad njimi nadzorstvo, naj pa njihovo število omeji po možnosti samo na strokovne trgovske moči. Ustanavljajo naj se skupna skladišča za sortiranje sadja. Za kritje izdatkov naj se določi posebna članarina.

Razpust Zdrženja sadnih trgovcev in eksporterjev je bil nato soglasno sprejet in se zaradi tega druge predvidene točke dnevnega reda sploh niso obravnavale.

Naloge Narodne banke.

Tajnik trgovske zbornice dr. Pless je v svojem govoru pokazal na napake poslovanja Narodne banke. Voditi bi morala svojo politiko tako, kot to zahtevajo splošni gospodarski interesi in ne interesi nekoliko spekulativov. Narodna banka mora postati svojina celokupnega našega naroda, ne pa maloštevilnih delničarjev. Preosnovati se mora samo v emisijski zavod, ki bo skrbno čval nad koristmi vse države in ne bo iskal lastnih koristi, ki se potem izražajo v višini taniijem delničarjem. Preosnova Narodne banke mora postati zahteva celotnega našega gospodarstva.

Izvozniki za svojo organizacijo.

Med onimi sadnimi trgovci, ki se bavijo samo z izvozom v inozemstvo, prevladuje mišljenje, naj bi se osnovala nova prostovoljna organizacija, ki bi imela glavno nalogo, da proučuje možnosti prodaje na inozemskih tržiščih ter bi predstavljala nekaj informacijski biro za izvoznike. Ob zaključku je pojasnil dr. Pless, da se pripravljajo ustanovitve posebnega kontrolnega urada za izvoz sadja v trgovinskem ministru, ki bo posloval tako, kakor posluje danes urad za izvoz živine. Ta urad bo delil kontingente. O načinu delitve in o splošni organizaciji tega urada pa danes še ni ničesar znanega.

Povečanje uvoza v marcu

V marcu je znašal po uradnih podatkih naš uvoz 198.685 ton za 345.6 milij. Din. V primeri z marcem 1935 se je naš izvoz zmanjšal po količini za 31.97% po vrednosti pa za 2.07%. Uvoz pa je rekordno narasel in je znašal marca 95.189 ton za 420.0 milij. torej se je v primeri z marcem lani povečal za 47.42% po količini in 37.21% po vrednosti.

Skupno je v prvih 3 mesecih letos dosegel naš uvoz 1.056.3 (lani 769.8) milij. izvoz pa 849.4 (867.34) milij. Din. Tako je bila letos naša trgovinska bilanca pasivna za 206.9 milij. Din. dočim je bila v prvih 3 mesecih lani aktivna za 97.5 milij. Din.

Razvoj naše zunanje trgovine v prvih 3 mesecih kaže tale tabela (vse v milij. Din):

	Uvoz		Izvoz	
	1935	1936	1935	1936
januar	256.7	342.5	267.8	288.8
februar	228.9	293.8	237.4	215.0
marec	284.2	420.0	362.2	345.6
skupno	769.8	1.056.3	867.3	849.4

V marcu smo največ uvažali (v oklepajih podatki za februar): sirov bombaž 23.7 (13.45), bomb. predivo 41.9 (33.97), bomb. tkanine 21.4 (14.9), pločevina 5.9 (4.8), razni izdelki iz železa 15.2 (14.6), volna 19.3 (3.6), volneno predivo 11.1 (8.34), volnene tkanine 28.4 (18.75), svilene tkanine 3.5 (2.6), svileno predivo 12.4 (10.4), riž 4.8 (2.76), limone in pomaranče 6.0 (2.6), ostalo južno sadje 2.5 (1.4), kava 6.3 (4.45), premog 9.5 (3.0), olj. plodovi in

semena 3.1 (1.76), stroji, orodje in aparati 19.3 (11.7), elektrotehnični predmeti 7.0 (6.2), prevozna sredstva 22.7 (11.5), rot, papir 3.2 (1.5) milij. Rd. Izvažali pa smo v marcu: koruza 3.9 (0.6), sveže sadje 3.0 (0.85), hmelj 1.4 (1.45), tobak v listih 35.4 (22.24), konoplja 19.9 (9.5), konji 6.4 (4.07), goveda 4.6 (5.25), prašiči 32.0 (26.4), perutnina 2.5 (3.76), sveže meso 17.5 (24.04), jajca 15.4 (13.15), slavn les 36.1 (28.0), železniški pragovi 4.2, lesni izdelki 4.3 (0.86), cement 5.3 (3.36), baker 45.1 (9.9), zemlja in rude 9.3 (6.0).

Iz tega pregleda je razvidno, da je veliko povečanje uvoza pripisovali zlasti tekstilnim sirovinam in izdelkom (bombaž in volna). Saj je samo uvoz bombaža, predvina in tkanin narasel od 62.3 na 87.0, volne od 30.7 na 58.8 milij. Din itd. — Povečanje je nastalo v veliki meri zaradi sezonskih razlogov.

Ljubljanska borza 1. 1935

»Slovenec« je že objavil glavne podatke o poslovanju ljubljanske borze v lanskem letu. Ves promet na borzi se je povečal od 173.4 na 214.76 milij. Din od 1934 na 1935. Promet se je razdelil sledeče (v oklepajih podatki za 1934): les 1.5 (2.2), žito, mlevski izdelki 17 (0.66), ostalo blago 0.075 (0.02), efekti 0.56 (0.3), devize 210.9 (170.2), valute 0.02 (0.07) milij. Din.

Število borznih članov je ostalo neizpremenjeno na 134. Finance borze so se lani izboljšale, saj je donos narasel od 0.66 na 0.785 milij. brez obresti, na drugi strani so se zmanjšali izdatki za plače povečali pa drugi stroški. Povečanje dohodkov je v zvezi s povečanjem dohodkov razsodišča od 175 na 208 tisoč Din.

Skupni devizni promet je narasel od 170.2 na 210.9 milij. Din. V letu 1935 je bilo največ prometa v letih devizah (v oklepajih podatki za leto 1934): London 56.64 (38.65), Dunaj 48.1 (50.50), Newyork 27.6 (16.97), Curih 23.0 (13.45), Pariz 17.9 (10.3) dinarska deviza 14.3 (25.5), Trst 7.4 (5.47), Amsterdam 5.5 (2.15), Madrid 3.7 (1.4), Berlin 3.24 (1.7), Solun 2.34 (1.5) milij. Din itd.

Po mesecih se razdeli promet takole: januar 18.16 (12.3), februar 13.4 (8.35), marec 16.3 (5.8), april 23.1 (10.8), maj 16.7 (15.57), junij 11.04 (20.9), julij 16.3 (12.6), avgust 10.9 (14.04), september 14.6 (17.4), oktober 19.1 (22.5), november 25.04 (16.5) in december 26.2 (13.4) milij. Din.

Promet v lesu je bil naslednji (v vag., v oklepajih podatki za 1934): deske 50 (135), drva 1 (7), frizi 21 (8), hlodi 1 (—), kolci 1, letvice 1, plohi 42 (57), pragovi 1 (8), remeljni 24 (11) in trami 11 (52), skupno 153 vag. (287 vag. z 1 vag. oglja) v skupni vrednosti 1.473.863 (2.198.651) Din.

Poslovanje razsodišča.

Število lani pripadlih tožb je znašalo 1722, dočim jih je bilo 1934 1.166. Terjave, za katere so bile vlozene tožbe, so narasle od 3.655 na 3.882 milij. Din. Najvišja terjatev je bila 157.019 (1934 373.814) Din. Na koncu leta je ostalo nerešenih pravd 50, toda od tega števila jih je pripadlo 43 od 27. decembra 1935 dalje. Od 1.391 pravd je trajalo postopanje v 182 primerih le do 8 dni, v 857 primerih do 14 dni, nad 14 dni do 1 meseca pa v 352 primerih. Postopanje nad 1 mesec je trajalo v primerih težavne vročitve tožbe ali pa zaradi preložitve razprave v svrhu izvedbe dokaznega postopanja.

Borzo

Dne 27. aprila 1936.

Denar

Neizpremenjen je ostal le Curih. Narasla sta Bruselj in London, dočim so drugi tečaji popustili. V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski in zagrebški borzi narasel na 9.17 do 9.27, na belgrajski pa na 9.1425—9.2425. Grški boni so notirali v Zagrebu 31.9750—32.2750, v Belgradu 30.65—31.35. Angleški funt je notiral samo v Ljubljani in to neizpremenjeno 249.20—250.80. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6.75—6.85, v Belgradu 6.85—6.95.

Nemški šekli so notirali v Ljubljani 13.87 do 14.07, v Zagrebu 13.83—14.03, v Belgradu 13.8314 do 14.0314.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2065.30—2079.90
Berlin 100 mark	1754.20—1768.08
Bruselj 100 belg	738.47—743.53
Curih 100 frankov	1424.22—1431.29
London 1 funt	215.37—217.43
Newyork 100 dolarjev	4336.79—4373.11
Pariz 100 frankov	287.75—289.18
Praga 100 kron	180.55—181.66

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacije 1.425.331 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.2175, London 15.15, Newyork 306.875, Bruselj 51.92, Milan 24.15, Madrid 41.90, Amsterdam 208.25, Berlin 123.35, Dunaj

Že otroci naj negujejo zobe z Odolovo zobno pasto. Odolova zobna pasta ohrani zobe lepe in zdrave.

66.25, Stockholm 78.10, Oslo 76.10, Kopenhagen 67.65, Praga 12.685, Varšava 57.725, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.6775, Buenos-Aires 0.845.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. posojilo 80.50—81.50, agrarni 47.50—48, vojna škoda promptna 356—358, begliške obveznice 65—67, 8% Blerovo posojilo 81.25—82.25, 7% Blerovo posojilo 71.50—72.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 81.50 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 80.50—81.50 (81), agrarni 47.50 den., vojna škoda promptna 355—356 (356, 356.50) f. 6. 358 bl., begliške obveznice 65.50 den., 8% Blerovo posojilo 82—82.50, 7% Blerovo posojilo 72 bl. — Delnice: Priv. agrarna banka 215—217 (215, 216) brez kupona, Trboveljka 130 den., Osij. aladk. tov. 140 do 145.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 81 den., vojna škoda promptna 357—357.50 (357), begliške obveznice 66—66.10; 64—64.25 (64), 8% Blerovo posojilo 81—82.25, 7% Blerovo posojilo 71.75—72.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 82.50 den., 7% stab. pos. 80.75 den. (81). — Delnice: Narodna banka 6350—6370 (6350), Priv. agrarna banka 214—216.50 (216) brez kupona.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč. in srem. 128—140, bč. okol. Sombor in ban. 137—139, bč. ladja Tisa 141—143, bč. ladja Begej 140—142, slav. 142—148. Oves, ječmen, koruza, fižol, otrobi neizr. — Rž ne notira. — Moka bč. in ban., srem. in slav. Og. in Ogr. 230—240, št. 2 210—220, št. 5 190—200, št. 6 170—180, št. 7 142.50—152.50, št. 8 102.50—105. — Tendence slaba. Promet srednji.

Naznanila

Ljubljana

1. Ženski odesk Salezijanske pravne na Kodeljevem bo imel danes ob 30 sestanek, na katerem bo g. Stefan Temlin govoril o skrivnostih življenja. Kino Kodeljevo igra danes in jutri po anđžani vetopinski »Poljub aprave«.

1. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 30 in mr. Gartner, Moeje.

1. Slovensko zdravniško društvo priredi v Ljubljani XI. manifestni večer v posl. l. 1936 št. due l. maja t. l. ob 18 v predavalnici internega oddelka Obce drž. bolnišnice v Ljubljani s sledečim sporedom: 1. dr. Igor Tavčar: Primer iz obalnega področja hematologije. 2. dr. Boris Kune: Demonstracije posodnih bolezenskih slik. 3. dr. Otton Bajc: Patologija, klinika, in terapija tromboze. Vabljeni vsi ga. zdravniki!

1. Dekliški odesk, prosvetno društvo »Ljubljana mesto, ima danes zvečer ob 8 redni sestanek v sobi Gospodarske zveze. Priidite polnoštevilno!

1. Dijaška akademija. V soboto, dne 2. maja ob pol 17 prireda poudelke Jadranske straže na Dravni dvorazredni trgovski šoli akademijo s pristo zalovo v dvorani Trgovskega doma. Ker se bo prebrihtle te prireditve porabili za pomoč akkuradijo na Jadrani najljubneje vabimo k udeležbi.

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Začetek ob

Torek, 28. aprila: Zaprtje. (Gostovanje v Celju: Prva ločnja.)

Sreda, 29. aprila: Juarez in Maksimilijan. Red Sreda

Cetrtek, 30. aprila: Prva ločnja. Red Cetrtek.

OPERA: Začetek ob 20

Torek, 28. aprila: Othello. Premiera. Izvem Sreda, 29. aprila: Pesem ljubezni. Red C.

Cetrtek, 30. aprila: Zaprtje.

Mariborsko gledališče

Torek, 28. aprila ob 30: Direktor Campa. Red C.

Sreda, 29. aprila: Zaprtje.

Kulturni obzornik

Martin Kukučín: Hiša v bregu

Roman. Leposlovna knjižnica 22. Str. 425. Jugoslovanskega knjižnigarna.

Slovenci imamo razmeroma malo prevodov iz slovenskih književnosti, zdi se pa, da zadnji čas skušamo to pomanjkljivost popraviti, kar gotovo ne bo v našo škodo. Tako smo zadnje čase dobili več prevodov iz rušine (Gončarov: Oblomov), iz poljščine (Zeromeki: Povest greha), iz češčine (Olbracht: N. Suhaj), iz bolgarščine (Pirhi), srbiščine (Čosić: Pokošeno polje) in zdaj iz slovaščine Kukučínov roman »Hiša v bregu« v prevodu Viktorja Smoleja. Kulturne vezi, ki se zadnja leta med Slovaki in nami tako tesno sklepajo, so zopet rodile nov sad, ki ga moremo biti veseli, saj smo se tako seznanili z romanom, ki je veljal za najboljši slovaški roman pred svetovno vojno, za reprezentativno delo starejšega pisateljskega roda, prav tako kot po vojni Urbanov roman »Živi bič«. In pričujoči Kukučínov roman nam je še v toliko bliže, ker je pisatelj Matej Bencur (pravo ime Kukučínovo) prav v tej povesti zajel z vso polnostjo in barvitostjo življenja našega Primorja. Dalmacije, kjer je preživel več let kot zdravnik. Zaradi svojega domoljubnega mišljenja je se namreč Kukučín moral izseliti iz Slovaške, ki je tedaj ječala pod Mađžari ter si poiskati službo na našem jugu, na otoku Braču, ki mu je tako dal motive in javnih za najlepši slovaški roman, to je: roman iz dalmatinskega življenja, pisan v klenem, klasičnem slovaškem jeziku.

Pozneje se je pisatelj preselil sicer v Buenos Aires ter se šele po svetovni vojni vrnil v Zagreb in pozneje na Slovaško, kjer je umrl l. 1928 v 68. letu starosti, toda po odhodu z Brača ni več pisateljaval prav do zopetnega prihoda na domača tla. Slovenci imamo od Kukučína prevedeno samo malo novelo (Mišo, prevel Slavec, Gorica 1929; primerljaj Sušnik: Pogled svetovne literature!) in zato moramo biti hvaležni Jugoslovanski knjižarni, da ga nam je predstavila z njegovim najboljšim

romanom ter tako vzpostavila književno zvezo med starejšim Hurban-Vajanskym (Leteče senice) in mlajšim M. Urbanom (Živi bič), torej med deli, ki predstavljajo doslej domala vse, kar imamo prevedenega iz nam tako sorodne slovaške književnosti.

»Hiša v bregu« nas postavi na dalmatinski otrok, pod južno sonce, v hrvaško obmorje, ki je še pod vplivom italijanske tradicije, v čas čitalnic in narodnega prebujanja, toda ne v početno dobo ilirizma, temveč v trenutek, ko iz romantičnega narodnega navdušenja prehajajo najuvidnejši v dobo podrobneja stvarnega dela za blagostanje naroda. Čas v tej povesti se more označiti kot prehod iz romantike v realizem, v dobo začetnega združništva in umnega gospodarstva. In prav to prehodno dobo označuje tudi celotna vsebina povesti kakor tudi njen slog, postavljajoč Kukučína med pisatelje, ki idejno prehajajo iz romantike v realizem, ali obratno, med realiste, ki mu ni tuja romantična idealizacija — skoraj bolj aristokracije kot kmelstva. Osrednjo os tvorijo ljubezen veleposetnika Nike Dubčiča do viničarske hčerke, lepote Preturušove Katicice. Tako ljubezensko nagnenje aristokratskega, sicer nekdanj vihravega, zdaj pa idealnega, poštenega mladeniča do lepote iz podložniškega stanu, vzniklo na prvi mah, se označuje kot — skok čez pregrado, ki loči posebne svetove posameznih stanov, kast, in ne more biti v prid ne enemu ne drugemu, še celo pa, če ni postavljen na ta trajne privezanosti. To tezo hoče prikazati Kukučín, ne sicer s socialnega stališča, temveč s stališča človeških čustev, ki so kolikor toliko — in vidi se, da v veliki meri — odvisna od mileja. Le skladnost najglobljih čustev s sredino more roditi trajno, nemoteno zakonsko zvezo. Kakor se morda tudi zdi ta teza nesodobna z današnjega socialnega reda in morda preveč koketirajoča z aristokracijo, vendar je v Kukučínovem romanu nesolidnost takega zakona med kastami prikazana psihološko polnokrvno, dasi bi morda želeli še malo bolj prepričljivih dokazov, kot pa notranja podobnost Katicice s svojo materjo Jero, ki je najbolj negativen lik v povesti, in kar ni nujno, da se mora Katicica razviti prav v tej smeri. Najplastičnejši lik v vsem romanu je postavla viničarja Mateja, ki je kot izklesana iz kamna in predstavlja sicer najjemnika, toda gospodarja v pravem pomenu besede,

de, patriarhalnega čuvarja etosa svojega stanu in ki ne smatra za srečo prehod hčerke v višji sloj. Z materjo, aristokratino šoro Anžulo, ki je pripravljena eprejeti viničarjevo hčer za sinova, če bi se izkazala ljubezen njenega sina do nje kot trajna, se domenita, s privolitvijo sinova, da naj leto dni živita kot zaročena in potem poročita ali pa razideta.

In prav ta doba preizkušnje, polne svobode brez kakage koli pritiska, pokaže nesoglasnosti med zaročencema, ki so nujne na ozadju različnih stanovskih posebnosti, kajti zakon ne temelji samo na zunanosti in hipni strasti, temveč na globokem poznanju in se nekehtih malenkosti. In ta čas približa Niku deklico iz njegovega kroga, kar ima za posledico razdor zaroč, ki se ob modrosti umirajočega Mateja mirno uredi: Niko se poroči z aristokratino in Katicica s svojim vrstnikom, oba s svojo mladostno ljubeznijo, ki je bila torej naravna. In le taka pot je trajna, ki je naravna; vse drugo je izjema, ki se prej ali slej masčuje.

To je sicer s misel tega romana, ki kaže tudi zmago prevdarnosti, stvarnosti nad romantično zanesenostjo. Vidi se, da je roman pisan v devetdesetih letih tih pred novo romantiko, ki je ta problem ponovila z nasprotnim rezultatom: znano je, da so se prav najgenialnejši poljski umetniki (Wyspianski, Tetmajer, Riedel) z načelnega stališča poročili s kmeticami, kar je ovekovečil Wyspianski z dramo »Svatba« (Weelee). Trezni Kukučín je rešil vprašanje v pozitivističnem smislu. Toda vrednost romana ni v njegovem idejnem smislu, niti v njegovi ljubezenski čistosti, ki je tako redka vrtilna dobrih romanov, temveč v polno-barvnosti dalmatinskega življenja, opisih žeganja »fiera«, viničarskega in »gosparskega« življenja, vsega okolja, ki diše tako pristno južno podnebje, in v postavih, ki jih Kukuč

Abesinski upi

Glavno upanje je deževje

Vojaški poročevalec nemških listov v Addis Abebi poroča o sedanjem položaju na abesinski fronti tele zanimivosti:

Kakor poroča abesinsko vrhovno vodstvo, se abesinska vojska okoli Desije sedaj uspešno reorganizira. Če bo sedanje premirje še nekaj časa trajalo in se bo medtem Abesincem posrečilo vzdržati do deževja, bo neguš imel tedaj na razpolago že toliko vojakov, da bo Italijanom lahko delal resne težave. Abesinci celo trdijo, da doslej ni bilo mobiliziranih niti ena četina vseh za orožje sposobnih Abesincev. Abesinci sicer priznavajo, da so Italijani imeli precej uspeha med nekaterimi abesinskimi plemeni, katera so dobili na svojo stran. Toda sedaj se je izkazalo, da je velik del teh ljudi vendarle še ostal zvest negušu. Saj so pred kratkim še poročali, da so nekatera teh plemen začela napadati Italijane ter jih obstrlejevati z orožjem, katero so dobili od samih Italijanov.

Od abesinske strani poročajo tudi, da so abesinske čete, zbrane pri sedlu Sula Meda med Desijem in Addis Abebo. Te čete so vsak dan močnejše, ker neprestano dobivajo nove okrepitve. Med četami, ki bodo branile vojaško cesto od Desije v Addis Abebo, so tudi elitne abesinske čete, katere doslej še niso bile v bitki ter so docela moderno oborožene ter imajo tudi dosti streliva.

Po mnenju tistih evropskih inženjerjev, ki so sodelovali, ko so Abesinci razdeljali vojaško cesto, bodo Italijani potrebovali najmanj dva meseca, preden bodo mogli to cesto za silo popraviti. V teku teh dveh mesecev pa abesinsko armadno vodstvo upa svoje postojanke tako utrditi, da jih Italijani ne bodo mogli zavzeti. Vse pa je odvisno od tega ali se Italijanom posreči, ali ne posreči predreti abesinske postojanke v Ogaden ter doseči železniško progo.

O tridnevni bitki v Ogadenu poročajo Abesinci, da so ustavili italijansko prodiranje, priznavajo pa, da so pri tem imeli hude izgube. Abesinci sodijo, da so tudi Italijani imeli mrtvih in ranjenih »več tisoč«. Uradno poročilo abesinskega armadnega vodstva dalje trdi, da so se prvi dan bojevali le libijski in somalski oddelki, katere so Abesinci vrgli 30 km nazaj. Nato so Italijani poslali v boj svojo belo divizijo, katera je Abesince sprejela z uničujočim ognjem iz strojnih pušk, nkar so se Abesinci morali umakniti.

Kdaj se prične deževje?

Po zadnjih uspehih italijanskih čet v Abesiniji se svet sprašuje, ali bo poletno deževje moglo negušu resno pomagati. Po dosedanjih poročilih so že nalivi v takozvani suhi dobi občutno ovirali premikanje italijanskih čet. Brez dvoma bi močnejše deževje v poletni dobi italijanski divoz med prodiranjem še bolj oviralo. Iz močnejšega nastopanja italijanskih bojnih sil bi človek moral sklepati, da Italija še pred velikim deževjem želi končati vojskovanje v Abesiniji. Na podlagi uradnih in zasebnih merjenj v zadnjih 40 letih bi se dalo o početku deževne dobe toliko reči:

Ekvatorsko deževje se ravna po soncu. Pozimi je deževje v severni polobli južno od ekvatorja, spomladi pa se premakne s soncem proti severu, kjer nastopa v južnem delu poloble severno od ekvatorja. Potemlakem deževje v začetku aprila doseže južni del abesinskega gorovja ter se v teku meseca aprila pomakne do Adis Abebe proti severu, kamor prinaša takozvano malo deževno dobo. V teku aprila in maja pade v Adis Abebi nekako 150 do 200 mm dežja, torej 150 do 200 l vode na kvadratni meter, kar bi nekoliko soglašalo s poletnimi nalivi pri nas. Pač pa je močnejše deževje v tem času v vzhodni Abesiniji okrog Hararja. Tamkaj pade okroglo 250 mm dežja. Največ dežja pa pade v zahodnem abesinskem gorovju, ko ga pade več kakor 300 milimetrov.

Prava tako zvana velika deževna doba pa se začne šele takrat, kadar začne od Indijskega oceana pihati mokri vetrovi, katere imenujemo monsum. To deževje se začne navadno zadnje dni maja, ali pa v prvi polovici meseca junija. Včasih se pa deževje bolj proti severu še nekoliko zakasni tako, da imajo tu začetek velike deževne dobe šele proti koncu junija ali v začetku julija. V teh 4 mesecih pade v 2100 m visoki pokrajini okrog Adis Abebe povprečno 900 mm dežja. — V Hararju, kjer imajo le 1860 m nad morsk gladino, pa pade nekako 500 mm dežja. V zahodnih goratih krajih Abesinije, pa je deževje tudi poleti mnogo huje. V pokrajini, ki se imenuje Gore, pade na primer kar 1100 mm dežja.

Na podlagi znanih večletnih merjenj in skrbnih preiskav so strokovnjaki dognali, da v poletni deževni dobi pade v abesinskih gorah okoli 1000 do 1200 mm dežja, kar pomeni 10 do 12 hl vode na kvadratni meter.

Poletno deževje v Abesiniji pa je navadno vedno zvezano s hudimi nevihtami. Te nevihte s strašnimi nalivi se redno ponavljajo. Res se včasih dogaja, da mimogrede nastane tudi lepo vreme, ki traja morda celo nekaj dni, toda to so le

redki in izjemni primeri. Zaradi takih strašnih nalivov gorsko vodovje silno naraste in neizmerne množine voda iz hribov drve v dolino. Velik del teh voda, ki pridre z abesinskih višav, sprejme Beli Nil, ki potem naraste. Važnost nilskih povodnj za Egipt je že dovolj znana. Ni potreba niti omenjati, kolike važnosti so izviri Nila tudi za Angleže.

Kako se poletno deževje drži po večini le abesinskega visokogorja, naj pokaže primera s padavinami meseca junija do septembra v deželah okoli Rdečega morja. Medtem ko v abesinskih višavah tako lije, pa v kraju Dongonab na zahodni obali Rdečega morja pade le 2 mm dežja, v Port Sudanu 13 mm, v Masavi, znani italijanski eritrejski luki pade 13 mm dežja, v Džibutiju pa 28 mm. Iz vseh teh podatkov je jasno, da je abesinsko višavje zelo važno za namakanje drugih obmejnih pokrajin, zlasti pa za Egipt. Poleg tega pa abesinske gore trajno dovajajo vodo rekam, katere izvirajo v Abesiniji in potem tečejo v sosedne nižave. Abesinske visoke gore so večkrat pokrite s snegom. Snežnica se potem počasi odteka v nižino.

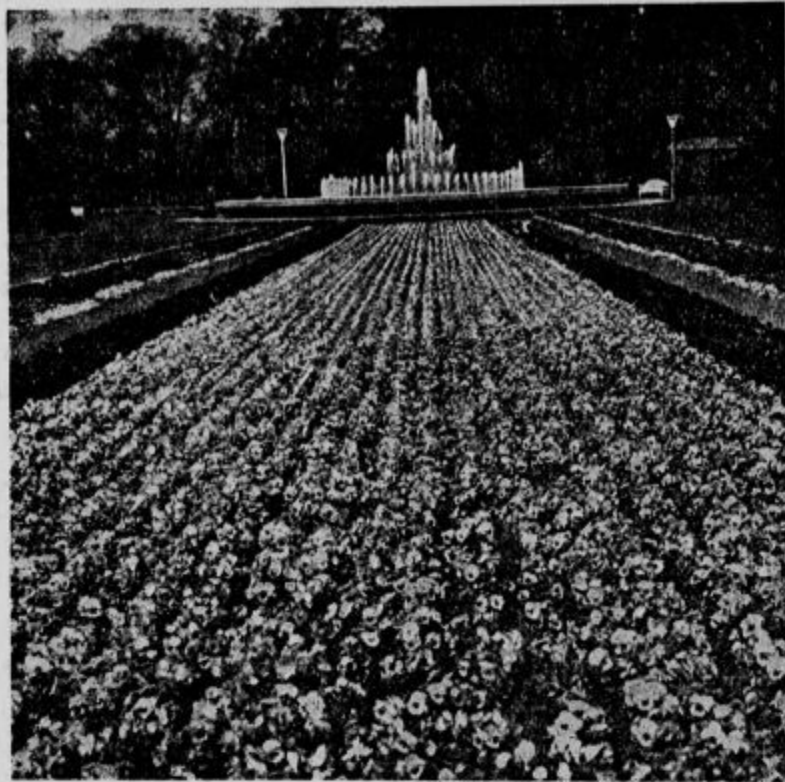
Glavna deževna doba se torej na jugu začne šele konec maja, na severu pa sredi ali konec junija. Če bo torej malo deževje meseca aprila in maja bojevanje močno oviralo, čeprav ga ne bo moralo docela preprečiti, bo veliko deževje poleti italijansko prodiranje tako oviralo, da ni čudno, če si Italijani žele odločitve že prej.

Egiptovski kralj Fuad je nevarno obolev, ker se mu je zastrupila kri. Na sliki vidimo: na eni strani dosedanjega kralja Fuada, na drugi strani pa egiptskega prestolonaslednika Farouka, ki stoji pred mikrofonom in govori v radio.

Indski slon izumira

V Indiji menda že dolgo časa opazujejo, da indski slon izumira. Sedaj pa so tudi ugotovili, zakaj. Vzrok je igra biljard, katero igrajo po kavarinah. Pri biljardu igrajo namreč s krogli, ki so narejene iz slonove kosti. Za sedem biljardnih krogel pa porabijo dva slonova zoba. Po statistiki iz leta 1930 pa so na vsem svetu izdelali nič manj kakor dva milijona biljardnih krogel. Ta številka pa je precej preizkušnja kakor pa previsoka, ker so po vojski začeli biljard mnogo bolj igrati. Zato sedaj v enem letu porabijo skoro toliko krogel kakor so jih poprej v desetih letih. Lahko si torej mislimo, koliko slonov mora dati svoje življenje, da ljudje iz njihovih oklov lahko delajo krogle za baljardno igro. V srednji Afriki so že prepovedali streljati slone. Tudi v Indiji bodo morali isto ukreniti, če bodo hoteli ohraniti vsaj nekaj slonov.

Vrtnarska razstava v Nemčiji. V Draždanih so na velikem ozemlju, ki meri pol milijona kvadratnih metrov, odprli državno vrtnarsko razstavo. Del te razstave vidimo pred seboj: orjaška gredica samih mačeh.

25 let love razbojnika

Na Korziki sedaj love glasovitega razbojnika, ki so ga začeli loviti pred 25 leti. Zgodba se je takole začela: Mlad sin bogatega korziškega vinogradnika se je bil zagledal v 16 letno sosedovo hčerko. Ko je fant pri starših povprašal za njeno roko, so mu njeni starši rekli, naj počaka, ker je še čas. S tem ga niso odklonili, ampak mu samo veleli čakati. Fant pa je po romantični navadi starih Korzičanov s pomočjo svojega prijatelja deklico s silo odvedel ter jo skril v gozd. Starši so prosili pomoč pri sorodnikih in pri oblasteh ter razpisali veliko nagrado tistemu, ki bi jim povedal, kam je strašni snubec skril njihovo hčer. Snubčev tovariš se je polakomnil velike nagrade. Izdal je prijateljevo skrivališče. Prišli so orožniki, sorodniki in vse družine sosedov ter so obkolili izdano skrivališče. Fant se je branil z orožjem v roki. Ko pa je izstrelil vse strelivo in mu je ostala samo še ena krogla, je po stari korziški navadi v slovo poljubil dekle, nato pa puško ter z zadnjo kroglo prestrelil dekletovo srce. Nato je planil iz skrivališča in preganjalcem srečno ušel v gore. Poslej so ga orožniki pridno iskali, a ga niso mogli najti.

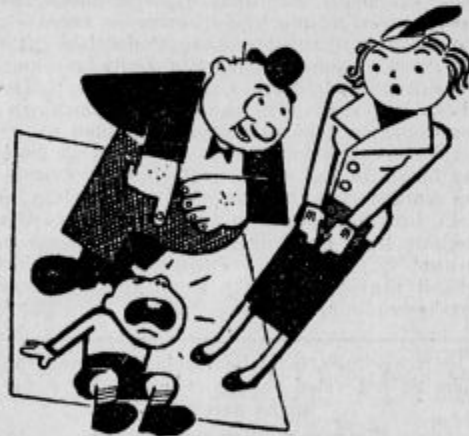
Medtem so se v okolici začela množiti razna razbojnišтва, ropi, tatvine in umori, nkar je orožništvo započelo veliko racijo proti razbojnikom. V teh bojih je padlo mnogo razbojnikov. Med ubitimi roparji so spoznali tudi zasledovanega kmetovega sina.

Toda razbojništva in požigi so se kmalu nadaljevali. Pri tem pa razbojnik in požigalec revnim ljudem ni storil nič zalega, ampak je ogrožal le bogatine. Zločinca pa niso mogli prijeti. Nikdar nobena patrila ni mogla zapaziti razbojnika, kaj še, da bi ga ujela. Med prebivalstvom so se začele širiti govorice, da to dela tisti fant, kateri je pred leti ustrelil svojo nevesto in kateri je kmalu potem ustrelil tudi svojega izdajalskega prijatelja. Kar je naropal in vzel bogatinom, je razdelil siromašnim pastirjem in kmetičem v okolici, kateri so ga zato preskrbovali z živčevjem ter ga skrivali. Ko so se začele te govorice širiti, je zločinec prenehal tudi ropati.

Zopet pa se je našel izdajalec, ki je oblastem naznanil, da tisti razbojnik, katerega že toliko let iščejo, v resnici še živi ter da je v neki gorski vasi celo dvakrat oženjen. Zaslišali so tisti dve

ženski, ki sta obe priznali, da je iskani zločinec njun mož, da pa sedaj ne živi več, ker ga je pred kratkim ustrelil v nekem prepiru njegov nasprotnik ter ga pokopal pod velikim kostanjem, ki raste na tem in tem hribu. Policija je res šla na lice mesta in tam izkopala že precej razpadlo truplo nekga moškega. Stvar je bila torej potrjena. Ker pa ženskam niso mogli nič dokazati, so tudi ne izpustili.

Vse bi se bilo torej mirno končalo, ko bi iskani razbojnik ne bil tako jezovit. Živel je pod napadnim imenom in ves spremenjen v neki planinski koči kot pastir. Ta koča je bila blizu fiste vasi, kjer sta prebivali oni dve ženski. Pred kratkim so tam imeli občinske volitve. Kandidiral je dosedanj župan, ki je sklical zborovanje svojih volilcev. Na volilni shod je šel tudi ta pastir. Eden izmed občinskih kandidatov na županovi listi je imel volilni govor, v katerem je silno zabavljaj zoper razbojnika, katere je pod vodstvom dosedanjega župana policija srečno iztrebila. Pri tem pa je tako sovražno govoril tudi zoper razbojnika, katerega so 25 let iskali in ki je sedaj mrtev, ter ga žalil, da je planšarski pastir, katerega nihče ni spoznal, nankrat poletni revolver in s tremi strelji usmrtil govornika. Ko je to storil, je vpriču vseh navzočih povedal, kdo je in jim povedal, da se vključ svojim zločinom ne da ne kaznovano žaliti od nikogar. Nato je skočil skozi odprto okno in zbežal v gore. Policija in orožništvo je bilo takoj na nogah. Na vse kripje so začeli zasledovati razbojnika, toda doslej brez uspeha.

»Zakaj pa ne pretepete tega smrkavca, ko je pa tako poreden?«
»Ne moremo, ker on edini v naši hiši zna popravljati radio-aparat, kadar se pokvari.«

Dresirane čebele

O dresiranih bolhah smo že slišali. Morda je kdo kje v kakem cirkusu dresirane bolhe tudi že sam videl. Sedaj pa poročajo o dresiranih čebelah. Te dresirane čebele pa ne bodo nastopale v cirkusu, niti ne na ljubljanskem velesojmu, ampak bodo služile drugim resnejšim namenom. V čebelar-skem zavodu v Moskvi so poskusili, da bi čebele privadili na določene rastline. Dajali so jim piti sirup, v katerem so bili namešani vonji določenih cvetlic ali rastlin, da bi tako čebele pri nabiranju medu navadili na te rastline in na te cvetlice. Pravijo, da se je ta poskus na kratko razdaljo dobro posrečil. Ali pa bodo čebele tudi na daljše razdalje ubogale, to bo dokazala šele dolgotrajna preiskava. Te poskuse so izvedli zaradi tega, da bi bolj okreplili praištev nekaterih koristnih rastlin.

Velike povodnji so nastopile v Westfaliji.

Angleški kralj Edvard je obiskal vojašnico kraljeve garde v Windsoru in nadzoroval prvi bataljon »svojega polka«

Sport

Večer pri Slovanovcih

Ko sam bil na zadnjem nastopu SK Slovana v Delavski zbornici, so me povabili, da naj si pridem ogledat v telovadnico na Ledini trening boksarjev. Rad sem se odzval povabilu in ni mi žal za čas, ki sem ga prebil med njimi.

Ob četrti na osem stopim v telovadnico, kjer je že vse živo. Nekateri so že slečeni in istočasno vrvice za skakanje, dva novince si ogledujeta rokavice in modrujeta: »No saj to pa vendar ni nič hudega, če jo dobim s takimi rokavicami!« Poleg njih se slači mladi in vedno veseli Müller, ki se na te besede ludomudno smeji. Na gredi, ki stoji ob oknih, sede in se pripravljajo sami znanci z nastopov. Vsak ve kaj povedati. Zda se smejejo enemu, zdaj drugemu. Nič jih ne moti, če je kak tujec v telovadnici in tudi novinec se hitro navadi družbe.

Trening se prične. Eden gleda na uro, kajti tu gre vse na čas, to je po tri minute in nato ena minuta odmora. Skakanje z vrvice traja trikrat po tri minute. Starejši uče mlajše te umetnosti, ki je zna skoraj vsaka mala deklica. Nato določi Fic, ki mu je poverjeno vodstvo sekcije in treningov, po dva in dva, da gredo pus-pus. To je vaja, ki ima namen krepiti trebušne mišice in pa vztrajnost. Eden drugega odriva, zdaj z eno zda z drugo roko. Vaja je precej naporna, a za oko zelo lepa, seveda, če jo izvaja dva, ki sta že izveščana, in traja tudi trikrat po tri minute.

Sledi vaja udarcev. Na prvi pogled je smešno videti fanta, ki neusmiljeno tolče po zraku. Razdeljeni so na več skupin in te skupine uče taki, ki udarce že znajo in ne potrebujejo oostrega treninga.

Medtem je zaposlena vreča. K tej ne pustite vsakega, kajti sem sme samo oni, ki je perfekten v udarcih v zrak. Naprej se loti vreče Fic, to gre seveda zopet na čas in traja trikrat po tri minute. Gledata ga Evsti in Romé, katera mu potem sledita.

Zabavno je gledati to igro. Izgleda kot resnična borba. Kroženje okoli vreče, udarjanje, kritje, hitri udarci eden za drugim, da komaj vidiš roke. Nehote se vprašaš: kako bi bilo, če bi po tebi tako bobnelo, kot sedaj po vreči?

Na vrsto pride Evsti, pod nadzorstvom Fica, kateri mu dirigira: »Se, se, hitro, leva, desna, križ se, itd.« Malo iz nagajivosti rečem Ficu, ki pozorno ogleduje delo: »To že gre, ko vreča nič ne udari.« Pa mi odgovori, da je to samo vaja za hitrost in moč udarca, poleg tega si mora boksar predstavljati namesto vreče resničnega nasprotnika in mora vaditi poleg udarjanja tudi umikanje in izmikanje, kajti ne boksaš zato da dobiš udarce, temveč nasprotno, da se jim umakneš in da jih daš.

Evstija je cela reč nekoliko utrudila, kar pozabil je na kritje in na opomine. Naenkrat dobi od Fica udarec po odkritem mestu. Niti malo ne misli na odpor, ali na revanž, zato ker ve, da je za-sluzil.

Vsak mora boksat še s svojo senco, kar je ena glavnih vaj za boksarja. Tu vidiš brzino, delo rok, delo nog, delo glave, sploh kvaliteto onega, ki vadi.

Ze pogledujem na uro in se vprašujem: »Kakšen je to boksarji trening brez boksanja?« Ali pri zaboji, kjer so shranjene rokavice, stojita že Fic in Evsti in jima zavezujejo rokavice. Zopet ura in runda se prične. Eden oprezen, drugi riskira, hriba je lepa in zdi se mi, še mnogo boljše, kot na nastopu. Konec runde je, sreži Fic našteje precej utrujenemu Evstiju par grešk, nato zamenja Evstija Miloš. Počasneje je, a kadar zadene ni kar si bodi. V tej rundi Fic že večkrat zamaje z glavo, to je znak, da mu ni vse všeč. In res, na koncu runde je že daljša pridiga, kot pri Evstiju. Po eni minuti sledi Zvone, zgleda, da bi bilo čisto lepo, če bi Zvone bil malo vztrajnejši, najbrže bolj malo trenira.

Hitro se pripravijo za gimnastične vaje. Vaje sledi hitro ena drugi, nekaj časa na nogah in zopet na tleh.

Veselo je gledati ta telesa, to delo in moram reči, malo je športnih klubov, kjer trenirajo tako resno in s toliko požrtvovalnostjo, kot ravno pri Slovanovcih.

Trening je končan. Telovadnica se hitro sprazni in prične se debata pred šolo. Fic povdarja potrebo treniranja, kajti v kratkem bo revanžni nastop v Mariboru in 3. maja pa z Zagrebčani v Delavski zbornici.

Za konec bi še omenil, da ta šport in to delo, katerega opravlja SK Slovan za razširjenje boksarstva v Ljubljani zasluži mnogo več pozornosti, kot ga je deležno.

Radni občni zbor Akademikega športnega kluba Primorje v Ljubljani se vrši v četrtak, dne 7. maja, ob 20 v dvorani restavracije Metropol (Mikloš). — Na mostojne predloge za občni zbor je vložit najpozneje 8 dni pred obnim zborom na naslov upravnega odbora Tavčarjeva ul. 1/III. Občni zbor je sklepčen, ako je v določenem času navzoča vsaj ena tretjina do glasovanja upravičenih članov. Za primer ne-

sklepnosti se vrši pol ure kasneje drugi občni zbor, ki pa je sklepčen ob vsaki udeležbi. Dnevni red običajen. Pravico glasovanja imajo vsi redni, ustanovni in častni člani, ki imajo plačano članarino za tekoči kvartal in ki tudi sicer izpolnjujejo svojo obveznost napram klubu. — Upravni odbor ASK Primorja.

SK Grafika. V sredo popoldne obvezen trening za vse igralce — Novak sigurno!

GREŠITE MNOGO
Če ne čitate redno
SLOVENC

Mednarodni sejem v Budimpešti

8.—18. maja

Pregled madjarske industrije

Poseben oddelek za tekstilno blago in modne izdelke, Gradbena razstava. Notranja oprema. Živiljske potrebščine. Avijatika

50%-no znižanje potniških kart za Madjarsko za tja in nazaj od 28. aprila do 28. maja. V Jugoslaviji za povratek od 8.—24. maja, ako se je potovalo tja od 2. in 8. maja

Madjarski vizum ni potreben

Sejske legitimacije in navodila daje: v Ljubljani: potovalna pisarna PUTNIK. Centralno zastopstvo za Jugoslavijo: potniško oddeljenje Kr. Ugar, trg. zastopstva. Beograd, Jakšičeva 2

Razglas

Na seji mestnega sveta dne 7. aprila 1936 je bilo sklenjeno, da se pristojbine za ogled živali, za izdajo živinskih potnih listov, za prenos lastništva in za potrdilo zdravstvenega stanja izenačijo in se določijo za ves teritorij mestne občine Ljubljanske, počeni s 1. majem 1936, sledeče za devne pristojbine:

a) Za govedo, konja, osla nad 2 leti: taksa za ogled živali: din 2.50, taksa za izdajo živ. potn. listov: din 4.90, skupaj din 7.40.

b) Detto do 2 leti: taksa za ogled živ.: din 2.50, taksa za izdajo živ. potn. listov: din 4.40, skupaj din 5.90.

c) Za prašiče in drobnico: taksa za ogled živ.: din 2.50, taksa za izdajo živ. potn. listov: din 3.70, skupaj 6.20.

d) Ako se izda živinski potni list za večje število živali, se računa za vsako nadaljno žival oglednina še po din 0.50.

e) Za prenos lastništva na živinskem potnem listu občinska taksa din 1.

f) Za potrdilo 10-dnevnega zdravstvenega stanja občinska taksa Din 1.

Opomba: Ker znaša tiskovina in vtisnjena državna taksa pod a) din 1.10, pod b) din 0.60 in pod c) din 0.30, bo veljal stranko živinski potni list pod a) din 8.50, pod b) in c) po din 6.50.

Zgoraj navedena ogledna taksa pripada živinoglednikom za ogled živali in izstavitev živinoglednega lista.

Ostale pristojbine pa se v smislu čl. 14 zakona o odvracanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni plačujejo v korist občinskemu veterinarskemu skladu.

Ta sklep je bil v smislu § 146 zakona o mestnih občinah razglašen na uradni deski mestnega poglavarstva v Ljubljani v predpisnem roku in ni bila proti njemu vložena nikakršna pritožba. Odobren je tudi v smislu § 134 cit. zakona po nadzorstveni oblasti in tedaj pravomočen.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, 22. aprila 1936.

Zastopa predsednika
podpredsednik:
dr. Ravnihar s. r.

Marijine kipe za maj

v vseh velikostih od najfineše do priproste izpeljave

kupite po najnižji ceni v trgovini

H. NIČMAN,

Ljubljana, Kopitarjeva ul. št. 2.

L. Ganghofer:

73

Grad Hubertus

Roman

»Ivan, ali misliš, da te ima rada?«

Forbeck ni mogel takoj odgovoriti. »Ali moremo ljubiti, ne da bi upali?«

»Potem se še ništa razodela?« je urno vprašal Werner.

»Ne!«
Werner se je globoko oddahnil, kakor bi se bil rešil najtežje skrbi.

»Ljubezen hrepeni. Ne more drugače. Morda smem tudi verjeti, da ji nisem ravnodušen, da bi se mi utegnulo posrečiti, zaslužiti si njeno ljubezen. A kaj potem? Njen oče je posrbel, da vidi zapreko, ki se dviga med nama, prav zdaj v celoti trdi resničnosti.«

»Kaj meniš s tem?« je vprašal Werner in molče poslušal, ko mu je Forbeck pripovedoval o Tasilovi zaroki z Ano Herwegh in o razdor med očetom in sinom.

»Ta spor,« je nadaljeval Forbeck, »mu bo pot k sreči otežkočil, a ne zapri. Ako porušiš moškemu preteklost, si zna ustvariti bodočnost. Toda ženska! Deklica, ki jo priklope stot spon na družino, na vse spomine iz otroštva, na vsako misel, ki jo je vseplili. Ljubim jo s slednjim utripom svojega srca, ginev za njo od kopnenja, toda kaj bo to! Samo da bo prihranjeno njej, kar se je zrušilo name. Odtod moram, Werner! Ako so ti dnevi zbudili v njej toplejšo čustvo, bo to samo zarodek občutja, ki ga bo zadušila čas brez globoke bolečine. Kaj se bo zgodilo z menoj, je vsekane. Toda nočem biti vzrok, da bi na njeno življenjsko pot padla le ena senca. Ustvarjena je za sonce.«

»Ivan! Tako govoriš mož! Kdo drugi na tvojem mestu bi utegnil ravnati drugače. Težko je, udušiti v sebi krik svojega hrepenenja. Človek le pre-

rad drvi v svoji strasti naprej in se slepo udaja opoju trenutka, in ko se prebudi, noče razumeti, da je izgubil za vedno, kar je bil menil doseči.« Werner je objel Forbecka okoli ramen. »Tvoje pošteno srce je preprečilo hude stvari.«

»Kako beraško revna bi bila moja ljubezen če bi ne imela moči, da bi mislila bolj na mir ljubljenega bitja, ko na lasten glad. Razumel bi me, Werner, ako bi jo videl. Kakor cvetka je, ki je pravkar vzbrela v pomladnem jutru. Ko sem jo privrkal videl, kaj sem takrat občutil! Mislim sem, da se mi je razodelo nebo in je nenadoma odskočil zapah, ki je zaviral mojo ustvarjalno moč! Če bi vedel, kako se je zgodilo —

»Tega mi ne pripoveduj! Ne zdaj! Samo razburilo bi te. In kako naj bi se dogodilo? Kakor se dogaja vedno. Igra, ki jo draga mati narava uganja s svojimi stvori, je vedno enaka. Za spremembo si izvoli včas le drugačen način. Kakor je pri volji, igra zdaj burko, potem zaloigro. Poznam to, Ivan! Bolj ko mi je ljubilo.«

»Werner! Je vzkliknil Forbeck. »To da si okusi? Sam pri sebi?«

Kratek molk. »Jaz? Ne! Toda s petdesetimi leti se človek ogleda po svetu.«

Werner se je zadržal čez temno jezero. »Ljubim sem svojo mater, svojo umnost in tebe!«

»Kar sem ti dolžan, me ni tiščalo še nikoli bolj, ko zdaj. Daroval si mi polovico svojega življenja, pridobil si si pravico do nerazdeljenega mojega srca. In kakšen se vračam k tebi nazaj?«

»Ne govori neumnosti, dragi fant! Kaj naj bi mi bil dolžan? Veš, da nihče noče izginiti brez sledu. Za menoj naj ostane nekaj, nje mrtvo delo mojih rok, tudi utrip mojega življenja, iskra ognja, ki je gorel v meni. Ilekali sem. In bila je samo moja sreča, da sem našel prav tebe. Spoznal sem tvoje zmognosti in si dejal: Tu je dobra zemlja, tu raztroji seme. Kar ji boš zaupal, bo rodilo sad, ko ne bo več tebe.«

»Werner!«

»Ti si mi vse na svetu. Dajem ti, kar imam, ker si zame, česar potrebujem. Čemu torej zahvaljevanje? Če pa meniš, da ti moja dediščina nalaga kakšno dolžnost, te prosim, da se dvigneš kvišku. Ivan! Bodi močan, kakor si pošten! Živi in umsti, da pride sreča in bolečina, kakor že hočeš! In preden ti omahnejo roke, položi seme svoje biti spet v srce koga drugega. In živel boš v drugih!« Werner se je dvignil. »Tega vsega ne bova dožnala danes. Miru potrebujeva, da se bova mogla jutri z bistro glavo ogledati za najino potjo. In ko prideš zdaj domov, priži svetilko in sedi pred svojo sliko. Tisti prvi debeli curki dežja, ki udarijo z desne v drevesne krošnje, se mi zde vendar preveč pepelnato sivi in težki. Nekoliko presvetliti bi jih moral, drugače ti bodo kvarili barve. Tudi v najgloblji senci tiči še vedno nekaj luči. Samo najti jo moraš. Pojdiva!«

Forbeck je molčal in počasi sta krenila nazaj po temni poti.

Jezerški dvor s svojo prazno teraso je bil nemo tihi. Na obrežju je bil velik čoln, napol potegnjen na suho in voda je klokaje pljuskala ob njegove deske.

20. poglavje.

V sobi gospodične Kleesberg sta bili obe okni odprti. Jutranje sonce je sijalo na napustke in bleščeč pas svetlobe se je vlekel tja čez preprogo proti mizi z zajtrkom. Teta Gundi je sedela v naslonjaču. Obvezano podlaket je imela v zanki, čez krilo pa puhačo lamije krzno, ki ga je bil prinesel na Hubertovo pred leti grof Egge z drugimi loveškimi trofejami s svojega južnoameriškega potovanja. Tiho je zrla predse in Kiti ji je stregla tako skrbno, kakor bi bilo odvisno od čaja, ki ga je pripravljala, ali bo bolnica ozdravela ali ne. Kiti je imela utrujeno blede lica, ob očeh so se ji videli temni kolobarji. A zdela se je, da hoče pred teto Gundi pokazati svojo umetnost samozataj in posrečilo se ji je celo, da je medtem mirno kramljala.

»Lep dan dobimo danes. Zdravnik ti bo gotovo dovolil, da boš smela prebiti nekaj ur zunaj na prostem. To te bo raztreslo.« Kiti se je sklonila nad mizo, da bi pogledala, če dobro gori špirit pod samovarjem. »Morda se najde tudi kaj družbe zate. Gospod Forbeck je bil včeraj dvakrat tu, da bi poizvedel, kako ti gre. Če pride danes spet, ga boš pač morala sprejeti.«

»Misliš?« je vprašala gospodična Kleesberg s plašljivostjo otroka, ki se ne upa tihe želje glasno priznati.

»Seveda! Spodobi se, če je tako v skrbeh zate.« Kiti je umolknila, ker je čula, da so se odprla vrata.

Fric je prinesel posetnico.

»Gospod Forbeck?« je vprašala Kiti in lica ji je nadahnila nežna rdečica.

»Ne, kontesa, neki neznan gospod. Prosi, naj ga prijavim milostni kontesi, in se opravičuje zaradi zgodnje ure.«

Začuden je vzela Kiti posetnico. Ko jo je prebrala, se je presenečeno ozrla: »Čudno naključje! Pomislil, teta Gundi — profesor Werner. Gundi Kleesberg se je hipoma tako močno zganila, da ji je lamije krzno zdrknilo s krila.

»Ali Gundi, govori vendar!« je hitela Kiti v rastoči vzburljenosti. »Kaj naj storim?« Obrnila se je proti slugi. »Kje je?«

»Odvedel sem gospoda v biljardnico.«

Kiti je vrgla posetnico teti Gundi na krilo. Potem je stekla po stopnicah. Pred vrati v biljardnico je obetala in si pritnila dlani na razgret lica.

Ko je stopila v sobo, se je Werner dvignil. Njegove oči so zdrknile po zali dekliski postavi in obstale na drobnem obrazku, ki je dobil v jutro njem soncu, ličjem skozi okna, nežen zlat nadih. Na Wernerjevih ustnicah se je utrlil tisti bla nasmešek, in bilo je nekaj prisrčno vabljivega načina, kako je stopil proti Kiti. »Oprostite, kontesa, da vas tujec, ki sem, nadlegujem.«

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš iskreno ljubljani soprog, brat in stric, gospod

Šušteršič
Josip

župan občine Medvode, posestnik in trgovec,
imejitelj reda sv. Save
in Jugoslovanske krone

danes ob štirih zjutraj, po daljši, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 28. t. m. ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Seničica št. 1, na farno pokopališče v Preski pri Medvodah.

Sveta maša zadušnica se bo brala naslednji dan, v sredo 29. aprila ob osmih zjutraj.

Seničica, dne 26. aprila 1936.

Marija ov. Bregant, soproga.
Marija por. Oblak, Antonija por. Štrukelj, sestri
in ostalo sorodstvo.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka pletiva vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Služkinjo

pomoč v gospodinjstvu, sprejem. Prednost imajo ona, ki govore tudi nemško. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Pridna štev. 6155«.

Tekača

za konfekcijsko trgovino, sprejem. — Predstaviti se: »Tivar«, Ljubljana, Prešernova ulica. (b)

Trgovski pomočnik

dober prodajalec in aranžer, vešč slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo plače je poslati na upravo Slovenca pod štev. 6154. (b)

Službe iščejo

Zastopstvo

za manufakturno iščem za pokrajine: Hrv. Primorje, Dalmacijo, Jadranske otoke in Črno goro. Na tem rajonu sem 200 dni v letu. Ponudbe na: GJ. Kemhgyhy Kardosch — veletrgovina sukanca — Split. (a)

Vajenci

Pekovskega vajenca

pridnega, vestnega, kršč. staršev, sprejem. Ljubljana, Kuret, Medvode 8.

Stanovanja

ODDAJO:

Oddam

trisebno, lepo, priključno stanovanje, prazno ali deloma opremljeno, v vili Strelška ulica št. 26. d

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje

s kopalnico, mirno, za 2 odrasle osebe, iščem za junaj ali julij. Naslov v upravi Slov. št. 6127. (c)

Gumbe za preobleko

ter aparate, štanice in vse ostale potrebščine za salone dobavljamo po najnižjih cenah. Zahtevajte ponudbe in vzorce.

A. Guttmann - Zagreb - Martičeva 4
Telef. 58-21 trgovina šivalnih strojev in nadomestnih delov.

Vnajem

Gostilna

v letovskem kraju — se odda takoj. Naslov pove uprava Slov. št. 6124. (n)

Upokojenec

se odda v najem hišica z vrtom ali pa majhno vinogradno posestvo proti minimalni najemnin. — Ponudbe pod: »Idilični kraj« upravi Slov. (n)

Posestva

Doben oglaš v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaja; če ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico (a)

Malo posestvo

na najlepši legi — blizu Maribora, prodam za 28 tisoč dinarjev. Ugodno za upokojenke. Ponudbe pod šifro »Dedščina« na upr. »Slovenca, Maribor. (p)

Gostilna

z majhnim posestvom — najboljša podjetje mariborske okolice, napredaj. Potreben kapital 150.000 Din. — Pismene ponudbe pod šifro: »Gostilna 150« upravi »Slov.« — Maribor.

Novo hišo

ob glavni cesti, prodam ali dam v najem. Mahne Jožef, Bezovje št. 29, Sv. Jurij ob J. 2. (p)

Njivo in malo gozda

pocent prodam. Polzeve se pri: Arhar Alojzij, Zmelnec št. 8, p. Skofja Loka.

Stavbne parcele

ob šmartinski cesti, nasproti šole, napredaj. — Več se polzeve na Vidovdanskem cesti 9. (p)

Denar

Vse denarne posle

s hranilnicami in posojilnicami izvršuje točno in solidno moja oblastveno dovoljena pisarna. **RUOLF ZORE**, Ljubljana, Gledališka ul. št. 12. Telef. 38-10. Priložite znamke.

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Vse denarne posle

nakup in prodaja vrednostnih papirjev (vojne škode), razne kompenzacije, plačila in terjatve pri DENARNIH ZAVODIH Ltd. Vam izposluje Trg. ag. za bančne in kreditne posle ALOJZIJ PLANINSEK, Ljubljana, Beethovnova ulica 14-I., vrata 19. Telef. št. 35-10.

Tvrška

A. & E. Skaberne Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjižice

Mest. hranilnice, Ljudske posojilnice.

Auto-motor

Ce avto svoj stari prodajal ali motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjši inzerat

Avtomobilisti in motoristi — AVTO OLJE na zalogi

bencin

cenejši kot v Zagrebu. Lastna črpalka v trgovini

A. PERGER

DOBOVA pri Brežicah.

Avtomobili

novi in malo rabljeni, osebni Auburn, Bugatti, Chrysler, Essex, Peugeot, Pontiac in drugi, nadalje tovorni in avtobusi Austro Fiat, Ford, Chevrolet, se prodajo po najnižjih cenah. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

Kosilo brez juhe

dobro, domače, preprosto, išče uradnica. Ponudbe z navedbo cene upravi lista pod »Privatno«. (r)

Prodamo

Avtomobilisti pozor!

Za pomlad Vam Vaš avto strokovno in najceneje prenovi, na novo liča in tapacira Martin Mali — Domžale, specialna delavnica za »Ducos« ličanje in tapaciranje avtomobilov. (f)

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah **CERNE**, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Drobilec gramoza

(Schotterquetsche) kupimo. Ponudbe poslati na Gozdni urad K. Auerperga, Soteska, p. Strazha pri Nov. mestu. (k)

Razno

Hotel »3 gavrana«

Zagreb. Centralna kurjava, tekoča hladna in topla voda. Sobe po 35 in 30 Din. (r)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Izredna prilika!

Zaradi popolne izpraznitve skladišča odprodajam poleg drugih telesniških predmetov po snatno nižjih cenah: Dvoredne ličnice — Doppelhobel od 42-51 mm po Din 45.—, Kosmače — Schropphobel od 30-35 mm po Din 25.—, Ličnice — Schleithobel od 42-48 mm po Din 30.—, Spehalniki — Rauhbankhobel 60 mm po Din 100.—.

Stanko Florjančič

selesnina, Ljubljana, Resljeva 3 (poleg Zmajskega mostu) vhod skozi dvorišče

Praktično,

lepo in poceni oblačete svoje birmance pri Preškerju, Sv. Petra cesta 14.

Čebulček

nudi po izredno nizki ceni Sever & Komp. — Ljubljana. (l)

Damski in otroški

predpasniki — specialna izbira pri F. I. Gorčar, Sv. Petra cesta 29. Za trgovce engros cene. (l)

Tinček in Tonček kot detektiva

43.

Prstni odtisi se ujema

Lekarnar in Tinček sta odšla v drugo sobo, Tonček pa je s sumljivim možakarjem ostal sam v drogeriji. Lekarnar je prstna odtisa na steklenici in na hranilniku primerjal med seboj in rekel: »Nobenega dvoma ni, dečko: prstna odtisa sta od ene in iste osebe!«

»Potem moramo napeti vse sile, da se nam ropar ne izmuzne,« je dejal Tinček.

Tonček je medtem pokazal roparju že vse svoje umetnosti in že ga je močno skrbelo, kaj bo, če se Tinček in lekarnar kmalu ne vrne.

»Zdaj vam bom pa zaigral še na orglice!« je dejal možakarju. In je začel avirati tako poskočne melodije, da so se roparju kar privzdigovale pete.

»Ti si mi pa res tišč!« ga je pohvalil. Če bi bil možakar količkaj slutil, kdo se mu po preth neslišno plazi za hrbet, se gotovo ne bi smejal tako brezkrbno... Sovražnik, ki se je bližal z zahrbtnimi nameni, ni bil nihče drugi kot naš hrabri Tinček.

Dražba graščine s parkom

Dne 6. maja 1936 ob 10. uri se vrši pri sreskem sodišču v Kranju, v sobi št. 7, prisilna dražba graščine v Predvoru K temu posestvu spada graščinsko poslopje s parkom, gospodarska poslopja in nekaj zemljišča. Celo posestvo meri 2 ha. 10 a, 51 m², od tega zazidana ploskev 22 a, 61 m².

Posestvo ima lepo mirno idilično lego ob vznožju Storžiča, ob cesti na Jezersko, je oddaljeno od graščine Brdo približno 1 uro hoda, je pripravno za pension, zdravilišče, okrevališče ali poletno bivališče; 30 sob s pritliklinami, elektrika, vodovod, krasen lepo zaraščen park.

Cenilna vrednost znaša Din 450.654.—, najnižji ponudek je Din 233.055*50.

Pojasnila daje Mestna hranilnica v Kranju.

HRANILNICA KMEČKIH OBCIN V LJUBLJANI

javlja tužno vest, da je njen dolgoletni član upravnega odbora in ravnatelja, gospod

Šušteršič Josip

posestnik

in predsednik občine Metovode

dne 26. aprila 1936 preminul.
Pokojnika ohranimo v blagem in trajnem spominu!

Ljubljana, 27. aprila 1936.

Krajevni šol. odbor v Preski pri Medvodah naznanja tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš zaslужni predsednik, gospod

Šušteršič Josip

predsednik občine Medvode, posestnik, trgovec Ltd. odlikovan z redom sv. Save in Jugoslav. krone.

Na zadnji poti na farno pokopališče v Preski ga sprejmo v torek, dne 28. aprila ob pol 5 popoldne. Blagega dobrotnika in prijatelja mladine in šole ter vse njegovo požrtvovalno delo bomo ohranili v hvaležnem spominu. Preska, dne 26. aprila 1936.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, svak in stric, gospod

Janez Vidic

zvaničnik drž. žel. v pokoju

danes, v ponedeljek, dne 27. aprila ob 4 zjutraj, po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 63. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v sredo, dne 29. aprila ob 4 popoldne iz mrtnišnice Splošne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1936.

Ana Vidic, soproga.

Anica por. Kramarič, Marija por. Šuster, Ivanka, Joža por. Kalin, hčere. — Zetje, vnuki in vse ostalo sorodstvo.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani

javlja pretresujočo vest, da je umrl njen mnogoletni prezaslužni član nadzorstva, gospod

Josip Šušteršič

župan občine Medvode, posestnik in veletržec v Senitici

Dobrosrčnemu pokojniku ohranimo trajen, hvaležen spomin

Ljubljana, dne 27. aprila 1936